

Veilig en fijn in het Mercatorpark

Een veiligheidsplan voor het Mercatorpark

Amsterdam, 28 januari 2003

Jan Reerink

Met medewerking van:

Jeanine Bacchus

Eric Lugtmeijer

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Het gebied en de bevolking	5
2.1	Beschrijving van het gebied	5
2.2	Het Mercatorpark	6
3	De problematiek	8
3.1	Inleiding	8
3.2	Objectieve veiligheid	8
3.3	De subjectieve veiligheid	10
3.4	De actoren in het gebied	18
3.5	Samenhang	19
3.6	Conclusies ten aanzien van de problematiek	20
4	Conclusies en aanbevelingen	22
4.1	Inleiding	22
4.2	De toekomst	23
4.3	Voorbeelden van maatregelen zoals die door respondenten genoemd zijn	28
4.4	Tijdelijke maatregelen	29
5	Het actieplan	30
	Bijlagen	
Bijlage 1	Onderzoeksopzet	37
Bijlage 2	Samenstelling project- en werkgroep	39
Bijlage 3	Overzicht geïnterviewden	40
Bijlage 4	Literatuuroverzicht	41

1 Inleiding

Algemeen

DSP-groep (voorheen Van Dijk, Van Soomeren en Partners) heeft van stadsdeel De Baarsjes het verzoek gekregen een veiligheidsplan op te stellen voor het Mercatorpark.

Naast het gegeven dat het stadsdeel De Baarsjes voor verschillende buurten wijkveiligheidsplannen heeft opgesteld, is de geïsoleerde ligging van het gebied een reden om een apart veiligheidsplan op te stellen. Hoewel de criminaliteit en de onveiligheid op het eerste gezicht geen grote problemen opleveren, bleek bij nadere rondvraag bij een deel van de gebruikers van het gebied het tegendeel het geval te zijn. Er zijn ontwikkelingen in gang gezet tot verbetering, maar het zal nog veel inspanning vergen voor iedereen het gebied als veilig ervaart.

Hoe het ook zij, het is een kwetsbaar gebied met weinig sociale controle en enig vandalisme. Om te zorgen dat het een prettig gebied is en blijft om te vertoeven en dat de mensen die er werken en bezoekers zich veilig voelen, is blijvende aandacht nodig.

Het Mercatorpark is een overzichtelijk gebied, gelegen tussen de A10, de Jan van Galenstraat, de Orteliuskade en de Jan Evertsenstraat. Door het gebied lopen 2 straten: de Admiraal Helfrichstraat en de Jan van Breemenstraat. In het gebied staan geen woningen.

Het gebied heeft een groen karakter en in het gebied zijn bedrijfsmatige voorzieningen gelokaliseerd van publieke en semi-publieke aard. Zo zijn er een zwembad, een speeltuin met speeltuingebouw, de stadsdeelwerf, een dependance van ROC-ASA (ICT-opleiding), het Jan van Breemen Instituut en een kantorengedouw in aanbouw (Triade). In dit gebouw zal naar verwachting eind 2003 de sociale dienst zijn intrek nemen.

Het gebied is volop in ontwikkeling:

- de zuidrand/zuidoost hoek: waterkant en speelplaats zijn opgeknapt; combigebouw neergezet;
- in de noordwest hoek: op het terrein van de voormalige Ireneschool wordt een kantorencomplex gebouwd (december 2003 klaar);
- de noordoost hoek: zwembad wordt de komende 2 jaar verbouwd tot combibad met fitnessruimte, feestzaal en fast-food restaurant;
- de zuidwest hoek: momenteel onderzoekt het ROC-ASA (school) of ze daar hoogbouw kan realiseren voor uitbreiding van de school met hotel en woningen;
- het centrale deel: Jan van Breemen Instituut wil een bewegingscentrum; de stadsdeelwerf heeft geen plannen.

Er zijn ontwikkelingen in het gebied die reden tot zorg geven: de bouw van het kantorengedouw leidt momenteel in de avonduren tot criminaliteit (vernieling en diefstal). De bouw van een nieuw zwembad (combibad) met veel ondersteunende voorzieningen, vergader- en feestruimte en een fast-food restaurant zal op korte termijn een soortgelijk effect kunnen hebben en noodzaakt tot extra zorg. In de toekomst zal moeten worden voorzien in nadere maatregelen om in te spelen op de specifieke risico's van de grotere toeloop van publiek, zowel overdag als 's avonds. Daarnaast vinden er in het gebied 's nachts inbraken in auto's en kantoren plaats.

Daarentegen zal de toename van publiek (restaurant en mogelijkere wijs woningen en hotel) tot gunstig gevolg hebben dat de sociale controle toeneemt. Waar de voorzieningen en instituten in het gebied eerst naast elkaar leefden, zijn er aanwijzingen dat men de geïsoleerde posities verlaat en het gebied meer tot een eenheid komt. De bouwactiviteiten hebben ook hun positieve kant: de belendende instituten hebben minder last van inbraken en dergelijke.

Een schone omgeving waarin kapotte dingen snel worden gerepareerd, is voor het welbevinden en de veiligheidsbeleving van de burger belangrijk. Sommigen denken ook dat camera's de oplossing bieden bij bedreigende plekken. In dit plan zal bezien worden hoe in een gezamenlijke aanpak de leefbaarheid van het Mercatorpark verbeterd kan worden.

Hoewel de verkeerssituatie in deze advisering niet specifiek in ogenschouw hoeft te worden genomen, is de route voor langzaam-verkeer (onder andere de fietstunneltjes) een aandachtspunt.

De werkwijze

De activiteiten zijn gestart met een plan van aanpak waarin voor alle betrokkenen de rollen, taken en planning uitvoerig op een rij worden gezet. Dit plan is besproken met de begeleidende projectgroep en werkgroep. De bedoeling van deze bespreking lag in de noodzaak om een stevig draagvlak voor het project te creëren.

Na de inleiding wordt in hoofdstuk 2 het gebied en zijn bevolking beschreven, wordt in hoofdstuk 3 de problematiek geschetst, volgen in hoofdstuk 4 de conclusies en aanbevelingen in hoofdlijnen en eindigt het geheel met een actieplan in hoofdstuk 5.

In de bijlagen komen aan de orde de onderzoeksopzet en opdrachtgever, de samenstelling van de werkgroep en projectgroep, het overzicht van de respondenten en een literatuuroverzicht.

De snelle lezer treft als losse bijlage een samenvatting aan en in hoofdstuk 5, vanaf pagina 30, het concrete actieplan met planning en de 'trekkers' aan.

Dank

Graag willen wij de leden van de project- en werkgroep danken voor de openhartige, deskundige en betrokken medewerking bij de interviews, de vergaderingen en de contacten tussendoor. De prettige samenwerking bevorderde niet alleen de kwaliteit van deze nota, maar ook het genoegen om er aan te werken. Voor de veiligheidscoördinator van het stadsdeel en de leden van het projectbureau Mercatorpark geldt bovendien mijn dank voor het door hen in DSP-groep gestelde vertrouwen en de wijze waarop wij met hen het proces hebben kunnen uitvoeren.

De auteur.

2 Het gebied en de bevolking

Eerst worden hier enige kerngegevens van het stadsdeel beschreven, vervolgens worden enige kenmerken van de buurt vermeld en tot slot wordt ingezoomd op het Mercatorpark.

2.1 Beschrijving van het gebied

Stadsdeel De Baarsjes

Stadsdeel De Baarsjes is het kleinste en dichtstbevolkte stadsdeel in Amsterdam. In het stadsdeel wonen ongeveer 35.000 mensen op 1,64 km². De bevolking is zeer gemengd: in De Baarsjes wonen 110 nationaliteiten. Het stadsdeel maakt deel uit van de westelijke uitleg van de stad. De bouw van dit deel van de stad dateert uit de jaren 20-40 en wordt gekenmerkt door de architectuur van de Amsterdamse School.

Onder het motto *De Baarsjes, de buurt met toekomst* werkt het bestuur van stadsdeel De Baarsjes door middel van projecten aan de vernieuwing van het stadsdeel¹. Daarnaast lopen er projecten op grond van het Grotestedenbeleid. In dat kader valt ook het project Mercatorpark.

De Admiralenbuurt Noord/Jan Maijenbuurt

Het Mercatorpark maakt deel uit van de Admiralenbuurt Noord/Jan Maijenbuurt.

Bevolking

In de buurt als geheel wonen ongeveer 5500 mensen. Ongeveer 45% van de bewoners is van Nederlandse afkomst. Van de overige bewoners vormen de bewoners van Marokkaanse afkomst de grootste groep (ruim 13%) gevolgd door bewoners van Turkse afkomst (iets minder dan 13%) en de bewoners van Surinaamse afkomst (ruim 8%).

De buurt telt ongeveer 3200 woningen. Hiervan zijn ongeveer 1300 woningen in particulier bezit en ongeveer 1900 verhuurd. In de buurt is men bezig met een grootscheepse renovatie.

Jeugd

In de speeltuin Mercator hangt 's avonds veel jeugd rond, alsmede in de Jan Evertsenstraat en rond het Mercatorplein. In de zomer waren er af en toe incidenten in het Jan van Galenbad met betrekking tot de jeugd. Na een aantal veiligheidsmaatregelen, waaronder het aanbrengen van camera's en het instellen van toezicht door medewerkers van Stadstoezicht, zijn de incidenten afgenomen en is het veiligheidsgevoel bij het zwembadpersoneel weer aanwezig.

Drugsoverlast

Er komen regelmatig klachten binnen over dealers en drugsgebruikers vanuit de Mercatorstraat, Jan Evertsenstraat en de Jan van Galenstraat. De drugsproblematiek is een terugkerend probleem dat niet alleen op de openbare weg wordt gepleegd, maar ook regelmatig vanuit een woning.

Noot 1 Bron: Stadsdeel de Baarsjes, Toekomstvisie *De Baarsjes: de buurt met toekomst* (1999)

Straat-/ zwerfvuil

Er wordt door de bewoners veel geklaagd over zwerfvuil in de buurt. Door het onjuist aanbieden van vuilnis blijven onder andere veel zakken op straat staan en scheuren open waardoor er veel vuil de straten opwaait. ²

Andere klachten

De andere klachten betreffen voornamelijk verkeersoverlast, inbraken en balddigheid.

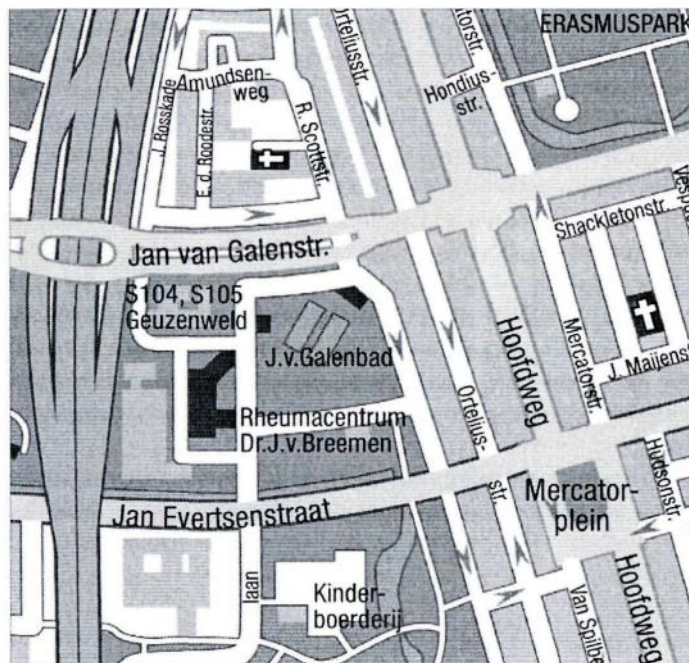
2.2 Het Mercatorpark

Ligging en karakteristiek

Het Mercatorpark is een overzichtelijk gebied, gelegen tussen de A10, de Jan van Galenstraat, de Orteliuskade en de Jan Evertsenstraat.

Door het gebied lopen twee straten: de Admiraal Helfrichstraat en de Jan van Breemenstraat. In het gebied staan geen woningen.

Het gebied heeft een groen karakter.

Nieuw bestemmingsplan Mercatorpark

Rond het Jan van Galenbad geldt nog het Bestemmingsplan Rembrandtpark uit 1973. Inmiddels is er binnen het gebied de stadsdeelwerf bijgekomen, is er een verdieping op het Jan van Breemen Instituut gebouwd, zijn de speeltuin en het speeltuingebouw vernieuwd, heeft de Prinses Ireneschool plaats gemaakt voor de bouw van een groot kantoorpand en hebben vijf architecten hun ideeën gepresenteerd voor een nieuw zwembad.

Het gebied is nu meer open dan in het verleden. Toen was het gebied meer gesloten en waren er veel bosschages. Nu is het fietspad meer verlicht en zijn er bomen weggehaald. Het algemene beeld is dat het overdag in de zomer prettig vertoeven is het Mercatorpark.

Noot 2 Bron: *Jaarplan 2002 Surinameplein*

Het nieuwe bestemmingsplan waarin deze ontwikkelingen zijn verwerkt, is al in concept klaar.

De 'bewoners'

Het Mercatorpark kent nu zeven, straks acht 'bewoners':

- 1 ROC-ASA: deze school heeft in de huidige, beperkte, opzet een ICT-opleiding en telt ongeveer 1500 leerlingen. Het personeelsbestand telt 45 medewerkers. In de toekomst wil de school sterk uitbreiden (twee faculteiten, een hotel en appartementen);
- 2 Het Jan van Breemen Instituut: specialistisch centrum voor ambulante hulpverlening aan mensen met klachten over het houdings- en bewegings-Apparaat (onder andere reuma en whiplash). Er werken ongeveer 250 medewerkers en er komen ongeveer 150.000 patiënten/bezoekers;
- 3 Triade: dit bedrijfsverzamelgebouw zal begin 2004 onderdak gaan bieden aan zo'n 750 medewerkers van onder meer de Gemeentelijke Sociale Dienst Amsterdam (toekomstig eigenaar en verantwoordelijk beheerder), het Centrum voor Werk en Inkomen, het Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen en de Stichting Maatwerk;
- 4 Het Jan van Galenbad: een buitenbad met 2 bassins en een grote ligweide. Het bad is per 1 oktober 2002 gesloten en in het voorjaar 2003 zal begonnen worden met de bouw van een nieuw buitenbad, een binnenbad, fitnessruimtes, een feestzaal en een fast-food restaurant;
- 5 De speeltuin: een buitenplaats onder toezicht van een speeltuinleidster met toestellen en een skatebaan, waar tot in de late uren soms wel 80 kinderen uit de buurt spelen;
- 6 Het combigebouw waarin naast naschoolse activiteiten door een vrijwilligersbestuur in de avonden veel activiteiten georganiseerd worden: klaverjassen, schaken, tafeltennis, bloemschikken, kinderclub, darten, cabaret, dansen, feesten, partijen, bingo en carnaval. Het beheer van het gebouw berust bij de Stichting Welzijn de Baarsjes;
- 7 De Werf: een van de omgeving feitelijk en visueel afgesloten complex van de Sector Stadsdeelwerken (SDW) van het stadsdeel (reiniging en beheer van de openbare ruimte);
- 8 Straks komt er een achtste 'bewoner' bij: het fastfood-restaurant. Gedacht wordt aan een Kentucky Fried Chicken-vestiging. Dit restaurant zal mede op automobilisten gericht zijn. Meer dan de andere 'bewoners' zal het zijn (zowel positieve als negatieve) invloed op de directe omgeving hebben.

3 De problematiek

3.1 Inleiding

Om een goed beeld te krijgen van de veiligheid in een gebied wordt de objectieve en de subjectieve veiligheid geschetst.

De objectieve veiligheid betreft de veiligheid die je kunt meten aan de hand van cijfermatige overzichten van plaatsgevonden (strafbare) feiten. Meestal zijn dat politiecijfers, maar in deze rapportage is ook gekeken naar andere cijfers. Het betreft dus de 'werkelijkheid' voor zover deze is geregistreerd.

Onder subjectieve veiligheid verstaan we de beleving van betrokken burgers en gebruikers van voorzieningen, dat wil zeggen de mate waarin men bang is slachtoffer van (bedreiging met) bepaalde delicten te zijn of te zullen worden. Dit kan worden achterhaald via enquêtes en, in dit geval, via interviews van gebruikers, werkers en beheerders van voorzieningen in dit gebied.

Vervolgens wordt gekeken naar de in het gebied aanwezige werkers en bezoekers: de actoren, wordt onder het kopje 'samenhang' gekeken naar de samenwerking tussen de beheerders van de voorzieningen en vertegenwoordigers van de overheidsvoorzieningen. Dit alles wordt afgesloten met enige conclusies.

3.2 Objectieve veiligheid

"Meten is weten" zegt het spreekwoord. Het aantal geregistreerde strafbare feiten is maar een beperkt deel van de werkelijk gepleegde strafbare feiten. Het 'dark number' valt hoogstens te schatten. Dat is een riskante bezigheid, omdat het voorliggende materiaal teveel toevalligheden in zich bergt. Er wordt namelijk bij veel zaken geen aangifte gedaan of alleen als het een bepaald soort zaken betreft. In het Mercatorpark geven veel respondenten zelfs nadrukkelijk aan geen of zeer beperkt aangifte te doen.

Stadsdeel De Baarsjes

Bekijkt men de cijfers van het stadsdeel en de Chassébuurt in zijn totaliteit over meerdere jaren dan blijkt een duidelijke teruggang van de criminaliteit in 2002.

Wijkteam Surinameplein

Het Jaarplan Veiligheid van het Wijkteam Surinameplein (stadsdelen De Baarsjes en van Oud Zuid Hoofddorpplein e.o. en industriegebied Fokkerweg) wijst op een stijging in 2001 van de delicten straatroof en overvallen met meer dan de helft in vergelijking met 2000. Ook de autocriminaliteit neemt toe, maar de (brom)fietsdiefstallen daarentegen nemen af.

In het Jeugdveiligheidsplan 2003-2006 van District 6 (West-Nieuw West) wordt gemeld dat de problematiek van de jeugdgroepen in dit gebied minder ernstig is dan in de rest van het district. De problemen zouden voornamelijk veroorzaakt worden door ruimtegebrek waardoor normaal opgroeedrag al snel overlast veroorzaakt. Er zijn afgelopen zomer echter toch vijf overlastgroepen gesignaleerd. De groepen worden gevormd door 10 à 20 jongeren, waarvan de samenstelling sterk wisselt. Deze groepen worden in 2003 in

kaart gebracht (op naam) en in samenwerking met ouders, welzijnswerk, politie en justitie worden vervolgens maatregelen genomen, afgestemd op de mate van ernst van de problematiek van de leden van de groep.

Mercatorpark

Het Mercatorpark is een klein en apart gebied zonder woningen. Derhalve is er voor de registratie in het bedrijfsprocessensysteem van de politie geen sprake van een als buurt geregistreerd geheel en moeten de cijfers handmatig in het systeem worden geteld.

Een telling over de jaren 1998, 1999, 2000 en het eerste deel van 2001 laat zien dat de criminaliteit niet noemenswaardig stijgt of daalt.

Het aantal door de politie geregistreerde delicten over de periode 1 januari 2002 tot 1 november 2002, naar opgave van de buurtregisseurs, ziet er samengevat als volgt uit:

• diefstal van/uit en vernieling van auto's	55
• inbraken woningen en kantoren	7
• straatroof ca	5
• overige diefstal, waaronder (brom)fiets, zakkenrollerij	8
• vernieling (waarvan 4 aan gebouw speeltuin)	5
• mishandeling en bedreiging	6
• overlast en openbare orde	3
• drugs	1

Gezien het volgens respondenten terughoudende aangiftegedrag en het gebruikelijke 'dark number' mag je aannemen, dat het aantal strafbare feiten hoger ligt. Dat geldt voor alle soorten delicten, maar in het bijzonder voor overlast en drugsdelicten.

Dat de geregistreerde cijfers niet de werkelijkheid weergeven, blijkt ook uit de eigen cijfers van een van de bedrijven in het gebied, het *Jan van Breemen Instituut (JBI)*. De beveiliging van dit instituut geschiedt overdag (7.00 tot 22.00 uur) via toezicht en 's nachts via een alarmcentrale. In de periode van 1 januari 2001 tot 1 oktober 2002 is daar 9 keer een (poging tot) inbraak gepleegd in het gebouw van het JBI en 1 keer in een auto, is er 4 keer een diefstal in het gebouw gepleegd en is er 3 keer vernieling gepleegd. De schade neemt de afgelopen 3 jaar weliswaar af (totale kosten van beveiliging en reparatie in 2000: € 307.811, in 2001: € 125.493 en in 2002 tot oktober € 137.945), maar zijn voor het instituut onacceptabel hoog. Het merendeel van deze kosten zitten in de beveiliging, maar als die kosten niet gemaakt zouden worden, zou de schade volgens het JBI sterk oplopen.

ROC-ASA wordt 's nachts via camera en veiligheidsdienst bewaakt, omdat er ruim een jaar geleden erg veel criminaliteit/vernielingen en inbraken waren. Het laatste jaar zijn er geen inbraken geweest. Bij de surveillance valt het op, dat er voertuigen wegrijden, wanneer de bewaking op het college aankomt. Deze maatregelen kosten op jaarbasis € 120.000. Overdag is op het college een bewaker aanwezig. Deze zorgt voor de veiligheid binnen de school en zorgt er tevens voor dat personen die niet op het college thuis horen, ook niet binnenkomen.

Deze cijfers zijn laag. Dit maakt het Mercatorpark voor de politie tot een ogenschijnlijk rustpunt in de omgeving, met de kantekening dat het westelijk deel bekend staat als de "hotspot" voor autokraken. Zo worden als overlastplekken van hangjeugd het Mercatorplein, de Hoofddorppleinbuurt en de

Chassébuurt, maar niet het Mercatorpark genoemd.

Het Mercatorpark is een klein onderdeel van het werkgebied van het Wijkteam Surinameplein. In het Jaarplan Veiligheid van dat team worden als speerpunten voor 2002 in volgorde genoemd:

- jeugd;
- overvallen en straatroof;
- autocriminaliteit;
- verkeer;
- daarnaast is aandacht voor drugsoverlast, horecaoverlast en woninginbraak.

Gezien de genoemde cijfers in deze paragraaf is te verwachten, dat het Mercatorpark in het politiebeleid onder de aandachtsgebieden valt.

Conclusie

- De geregistreerde delicten bestaan voornamelijk uit vermogensdelicten en vernieling, niet zozeer geweldsdelicten.
- Het unieke karakter van het Mercatorpark (geen woonbuurt, maar ook geen bedrijventerrein) maakt het moeilijk het gebied met andere gebieden te vergelijken.
- De hoeveelheid geregistreerde delicten zijn niet alarmerend, maar voor betrokkenen teveel om "te laten lopen".
- Voor autokraken is het gebied een "hotspot". De autokraken en inbraken vinden voornamelijk 's avonds en 's nachts plaats aan de westrand (gebouwen langs de A10).
- De vernieling en overlast vindt de klok rond plaats (met een verhoging 's avonds) meer aan de oostkant (in en rond de speeltuin).
- De aard van sommige delicten wijst in de richting van gerichte daders die inbreken (georganiseerde en junks) in de kantoren. Daarnaast is er de rondhangende jeugd die zich uitleeft in en om de speeltuin. Opvallend is het verschil in klachten tussen het ene (ROC) en het andere, daarnaast gelegen, kantoor (JBI).
- Het verdient ten eerste aanbeveling om te zorgen, dat de aangiftebereidheid wordt vergroot. De cijfers worden dan vollediger en geven een reëler beeld van de werkelijkheid.

3.3 De subjectieve veiligheid

Inleiding

In deze paragraaf wordt een beeld geschetst van de subjectieve veiligheid zoals die wordt ervaren in het stadsdeel De Baarsjes en in het Mercatorpark. Onder subjectieve veiligheid wordt overigens verstaan 'de beleving van de kans dat zich een gebeurtenis voordoet die de veiligheid aantast; de beleving van veiligheid of onveiligheid'.³

Eerst wordt op basis van de stadsdeelmonitor een kijk gegeven op de veiligheidsgevoelens in het stadsdeel en de buurt.

Daarna wordt kort weergegeven welke indrukken naar voren zijn gekomen op basis van de interviews met de diverse beheerders en werkers van de voorzieningen in het Mercatorpark.

Noot 3 Ministerie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. *De gids voor veiligheid, 99 vragen over veiligheid en hun antwoorden*. Johan Enschedé, Amsterdam (1998)

Bij de beschrijving van de subjectieve veiligheid is er een duidelijk onderscheid te maken in de functies van bepaalde gebieden, zoals het Jan van Breemen Instituut en de speeltuin.

Het stadsdeel De Baarsjes en de Admiralenbuurt Noord

De stadsdeelmonitor 2001 voor De Baarsjes onderdeel "Veiligheid en Politie" beschrijft de subjectieve veiligheid in het stadsdeel. Er is een uitsplitsing naar buurten, niet naar de schaal van het Mercatorpark. Wel naar de Admiralenbuurt Noord waarin het Mercatorpark ligt.

Zo'n zes van de tien bewoners voelt zich als zij 's avonds in de buurt alleen over straat lopen zelden (25%) of nooit (38%) onveilig. Meer dan een derde voelt zich zo nu en dan (22%) of vaak (12%) onveilig. Als naar leeftijd wordt gekeken, blijkt dat bijna 30% van de 55-plussers en iets minder dan een kwart van de 65-plussers zich vaak onveilig voelt. Deze percentages zijn een stuk hoger dan bij mensen die jonger zijn.

Tabel 3.1 Voelt u zich vaak, zo nu en dan, zelden of nooit onveilig als u 's avonds in de buurt alleen op straat loopt? (in % naar leeftijdscategorie) Monitor tabel 6.2

Leeftijd	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 +	Totaal
vaak	2%	11%	7%	11%	29%	24%	12%
zo nu en dan	22%	22%	20%	21%	23%	29%	22%
zelden	33%	32%	26%	17%	3%	8%	24%
nooit	43%	35%	40%	49%	42%	26%	38%
geen mening/ antwoord	-	-	8%	2%	3%	13%	4%

* vanwege de kleine aantallen geven de percentages slechts indicatieve uitspraken

Minder mensen dan in 1998 voelen zich 's avonds alleen op straat vaak of zo nu en dan onveilig. Het percentage mensen dat zich in 2001 vaak onveilig voelt is in vergelijking met de andere jaren relatief laag. Het huidige percentage is vergelijkbaar met het niveau in 1996. In de Admiralenbuurt Noord is de grootste groep te vinden die zich dan zelden onveilig voelt.

Tabel 3.2 Voelt u zich vaak, zo nu en dan, zelden of nooit onveilig als u 's avonds in de buurt alleen op straat loopt? (in % naar buurt). Monitor tabel 6.2.

	Admiralenbuurt Noord 2001	Totaal 2001	Totaal 1998
vaak		10%	12%
zo nu en dan		26%	23%
zelden		30%	19%
nooit		33%	38%
totaal	69(100%)	387 (100%)	430 (100%)

* bij het totaal is er gerapporteerd in absolute aantallen, omdat vanwege te kleine aantallen op basis van percentages geen betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan. Dit geldt vooral voor de Postjesbuurt en de Geuzen/Doesbuurt. Om onderling te kunnen vergelijken zijn de percentages wel weergegeven; deze gegevens moeten dus echter met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Maar relatief doen minder mensen 's avonds na 22.00 uur de deur open dan in de andere buurten.

Tabel 3.3 Als er 's avonds om een uur of tien aan de deur wordt gebeld en u alleen thuis bent, doet u dan wel, misschien of beslist niet open? (in % naar buurt). Monitor tabel 6.3.

2001	Totaal	Admiralenbuurt Noord
ja, ik doe wel open	35	32
misschien	33	35
nee, beslist niet	30	32
weet niet, geen antwoord	2	

De bewoners van de Admiralenbuurt Noord voelen zich iets onveiliger dan de bewoners in de andere buurten van het stadsdeel. 10% voelt zich 's avonds alleen op straat vaak onveilig en bij 26% komt dit zo nu en dan voor. In het stadsdeel liggen deze cijfers op 12% respectievelijk 22% (in 1998 op 15% resp. 23%).

De drugsoverlast in de buurten is volgens de meeste respondenten in de afgelopen twee jaar gelijk gebleven (34%) of afgenomen (30%). Van de onderzochten is 14% van mening dat deze vorm van overlast is toegenomen.

Het risico dat mensen inschatten, om slachtoffer te worden van een misdrijf geeft een indicatie van hun gevoel van veiligheid. 26% van de respondenten is van mening dat de kans om slachtoffer van een misdrijf te worden toegenomen is in de laatste twee jaar (in 1998 22%). In de Admiralenbuurt Noord ligt het percentage op 19%.

In het stadsdeel denkt 10% dat deze kans is afgenomen. In de Admiralenbuurt Noord 19%.

In stadsdeel en buurt wordt ongeveer gelijk beoordeeld dat het risico ongeveer gelijk is gebleven (48% en 44%).

Tabel 3.4 Is de kans volgens u om slachtoffer te worden van een misdrijf de laatste twee jaar toegenomen, gelijk gebleven of toegenomen? Monitor tabel 6.1.3.

	Buurt 2001	Totaal				
	Admiralen Noord	2001	1998	1996	1993	1991
toegenomen	19%	26%	22%	22%	29%	45%
gelijk gebleven	48%	44%	45%	40%	45%	35%
afgenomen	19%	11%	13%	18%	15%	3%
geen mening/antwoord	15%	19%	20%	20%	11%	17%
totaal	69 (100%)					

* bij het totaal is er gerapporteerd in absolute aantallen, omdat vanwege te kleine aantallen op basis van percentages geen betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan. Om onderling te kunnen vergelijken zijn de percentages wel weergegeven; deze gegevens moeten dus echter met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Het aantal mensen dat zelf slachtoffer is geworden van een misdrijf, is ongeveer gelijk gebleven (van het totaal: 16% in 2001, 17% in 1998 en 15% in 1996).

Mensen die zelf slachtoffer van een misdrijf zijn geworden, zijn vaker van mening dat het risico hierop is toegenomen (48%) dan mensen die zelf geen slachtoffer zijn geworden (22%).

Opvattingen over de politie

Bij alle opmerkingen over de politie geldt dat onderstaande cijfers komen uit de Stadsdeelmonitor 2001. Na dit onderzoek is door de politie het systeem van buurtregisseurs ingevoerd. Op grond daarvan mag je verwachten dat in

een huidige peiling veel meningen positiever zouden blijken te zijn dan in on-derstaande het geval is. De cijfers geven echter wel een indruk van de vraag hoe de zorg over leefbaarheid en criminaliteit leeft.

Het surveilleren van de politie kan een positief effect hebben op het gevoel van veiligheid dat mensen hebben. De roep om meer blauw op straat is een veelgehoorde opvatting van mensen die zich buiten niet veilig genoeg voelen. In dit opzicht is het interessant te weten wat de bewoners van De Baarsjes vinden van de frequentie waarmee de politie zich op straat laat zien. Ruim een derde van de bewoners ziet de politie één keer per week (20%) of vaker (16%) door straat komen waar zij wonen. Bijna de helft zegt dat zij de politie minder vaak zien.

Iets meer dan de helft van de respondenten is van mening dat de politie meer zou moeten rondlopen of surveilleren op straat. In de Admiralenbuurt Noord ligt het percentage het hoogst (60%). Ongeveer een derde is tevreden met de huidige situatie.

De meningen over dit onderwerp zijn in vergelijking met 1998 nauwelijks veranderd.

Tabel 3.5 Vindt u dat de politie in uw buurt meer, evenveel, of minder moet rondlopen ofwel surveilleren op straat? (in absolute aantallen en %, naar buurt). Monitor tabel 3.6

	Admiralenbuurt Noord 2001	Totaal 2001	Totaal 1998
meer rondlopen	60%	56%	56%
evenveel	29%	35%	35%
minder	■	2%	1%
geen mening/antwoord	12%	7%	8%
totaal	70 (100%)		

* bij het totaal is er gerapporteerd in absolute aantallen, omdat vanwege te kleine aantallen op basis van percentages geen betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan. Om onderling te kunnen vergelijken zijn de percentages wel weergegeven; deze gegevens moeten dus echter met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

De stellingen geven een totaalbeeld van de opvattingen van de bewoners over de politie. Uit de antwoorden blijkt dat dit beeld in vergelijking met 1998 minder positief is geworden. In de tabel is te zien dat slechts 14% het eens is met de stelling dat de politie contact heeft met de bewoners in de buurt. In 1998 was dit nog 22%.

Verder vindt in 2001 een derde van de mensen dat de politie reageert op problemen in de buurt, terwijl dit in 1998 nog bijna 45% was. De helft van de bewoners vindt dat de politie te weinig tijd heeft voor allerlei zaken (44% in 1998). De bewoners van de Admiralenbuurt Noord reageren positiever over de contacten met de politie, maar hebben een lagere waardering voor de bescherming door de politie en vinden meer dan in de andere buurten dat je de politie te weinig op straat ziet.

Tabel 3.6 Kunt u steeds aangeven in hoeverre u het met de volgende stellingen eens bent? (percentage 'mee eens'). Monitor tabel 6.1.1.2.

	Totaal	Admiralenbuurt Noord	2001	1998	1996	1991
'De politie biedt de burgers In deze buurt bescherming'	42%	47%	50%	56%	37%	
'De politie heeft hier contact met de bewoners in de buurt'	17%	14%	22%	24%	9%	
'De politie reageert op de problemen hier in de buurt'	44%	35%	43%	45%	40%	
Je ziet de politie in de buurt te weinig'	56%	50%	47%	50%	50%	
'Ze hebben te weinig tijdvoor allerlei zaken'	49%	50%	44%	48%	45%	
'Ze komen niet snel als je ze roept'	18%	26%	23%	26%	27%	
Ze treden niet hard genoeg op'	40%	35%	29%	34%	37%	

Over het algemeen zijn de mensen in de leeftijdscategorie tussen de 55 en 64 jaar het minst tevreden over het functioneren van de politie. Voor het merendeel van de stellingen geldt dat hoe ouder de respondenten zijn, hoe negatiever zij oordelen over het functioneren van de politie. Dit geldt alleen niet voor de categorie 65+ . Deze groep oordeelt in de meeste gevallen positiever dan de groep tussen de 55 en 64 jaar oud.

In verdere cijfers over meningen van bewoners van de Admiralenbuurt Noord komt naar voren dat men zich, net als in de andere buurten, het meest ergert aan hondenpoep, rommel op straat en foutparkeerders.

Tabel 3.7 Bewoners die zich (zeer of een beetje) ergeren aan de volgende zaken die het straatbeeld vervuilen. (in % naar buurt)

2001	Admiralenbuurt Noord	totaal
hondenpoep	83	85
achtergelaten niet-bezorgde folders en kranten op straat	70	74
rommel en waivuil in perkjes en op straat	79	80
zomaar op straat gezet grofvuil	77	79
vieze of slecht onderhouden panden	49	57
slecht gelegde tegels op de stoep waar je over struikelt	48	59
foutparkeerders	62	60
graffiti en bekladding	35	45
slecht geveegde straten	58	67
reclame- en ander materiaal van winkeliers op de stoep	45	50
rommel en containers op straat	48	51

Wel is men meer dan in de nadere buurten van mening, dat straatbeeld er in de afgelopen jaren beter op geworden is, evenals de sociale veiligheid op het Mercatorplein en de Jan Evertsenstraat.

Tabel 3.8 Vindt u dat het straatbeeld in het algemeen de afgelopen twee jaar beter of slechter geworden is of maakt het niet uit?(in % naar buurt)

	Buurt	Stadsdeel			
	Admiralenbuurt Noord	Totaal 2001	Totaal 1998	Totaal 1996	Totaal 1991
beter	62	52	46	42	29
maakt niet uit	22	29	32	26	30
slechter	11	15	13	16	33

Tabel 3.9 Vindt u dat de sociale veiligheid op en rond het Mercatorplein en in de Jan Evertsenstraat veel, enigszins of niet is verbeterd? (in % naar buurt)

2001	Totaal	Admiralenbuurt Noord
veel verbeterd	26	29
enigszins verbeterd	38	46
niet verbeterd	18	20

Men is echter minder dan de gemiddelde stadsdeelbewoner te spreken over de veiligheid van de fietspaden en de aanwezigheid van glas- en papierbakken en straatverlichting.

Tabel 3.10 Bewoners die vinden dat er voldoende van de volgende voorzieningen zijn (in % naar buurt)

2001	Totaal	Admiralenbuurt Noord
parkeermogelijkheden	22	21
veilige fietspaden	56	50
glas- en papierbakken	70	62
veilige oversteekplaatsen voor voetgangers	66	66
straatverlichting	80	75
groenvoorzieningen	48	48
fietsenrekken	36	40
fietsenstallingen	23	18
mogelijkheden om lekker buiten te zitten	33	37
speelvoorzieningen	37	32
sport- en spelgelegenheden	34	34
ontmoetingsmogelijkheden	38	42

Ook is bewoners gevraagd naar hun veiligheidsbeleving over de invoering van de 30 km-zones in de woonstraten. De inwoners van de Admiralenbuurt Noord reageren daar nogal negatief op.

Tabel 3.11 Het stadsdeel heeft 30 km-zones ingevoerd in alle woonstraten. Vindt u dat daardoor de verkeersveiligheid in de woonstraten is verbeterd?(in % naar buurt en gezinssamenstelling)

2001	ja	nee	weet niet, geen antwoord
Admiralenbuurt Noord	46	31	23
Totaal	58	24	18
Gezinssamenstelling			
Meerpersonen zonder kinderen	64	24	13
Meerpersonen met kinderen	59	27	15
Alleenstaand met kinderen	58	25	17
Anders	52	21	27
Totaal	58	24	18

Het Mercatorpark

De mensen die in het Mercatorpark werken, hebben het beste inzicht in wat er in het gebied zoal gebeurt. Om conclusies te kunnen trekken voor concrete maatregelen worden hun ervaringen beschreven per aanwezige organisatie.

In de beleving van het Jan van Breemen Instituut is in de huidige periode de bouwlocatie van *Triade* een trekpleister voor de rondhangende jeugd, waardoor het elders in het gebied rustiger is. Desondanks blijven de gevoelens van onveiligheid aanwezig, vooral voor wat betreft de periode na de bouw.

Dit wordt versterkt door de gewapende beroving van medewerkers van het

Jan van Breemen Instituut en een poging daartoe die op de openbare weg en bovendien in het begin van de avond respectievelijk overdag plaatsvonden.

In de paragraaf over objectieve veiligheid blijkt hoezeer het *Jan van Breemen Instituut en ROC-ASA* zich zorgen maken over dan wel last hebben van de veiligheid in het gebied. Het JBI is begin 2001 vanwege de hoge schade uit de verzekering gezet en heeft nu 5 eigen toezichthouders aangesteld (binnen en rond het gebouw) tussen 07.00 en 22.00 uur; buiten de openingstijden komt iemand van de beveiligingsdienst op signalering door het alarm. Er zijn hekken en inbraakwerende glas geplaatst. Na deze maatregelen loopt er nu weer een verzekering op proef.

Het ROC heeft een 24-uurs-beveiliging (rondlopen en op alarm), binnen een systeem van toegangspasjes, een tourniquet met bewaking en camera's. Beide instituten vrezen een toename van inbraken en overlast als de bouwwerkzaamheden aan het Triadegebouw zijn afgelopen: nu maken de hekken vluchten moeilijker en op de bouw is meer en gemakkelijker iets te halen. De *stadsdeelwerf* had last van inbraken, maar na het aanbrengen van tralies voor de ramen en een camera bij de toegang zijn daar geen problemen meer.

Het *zwembad* was enkele jaren geleden een grote bron van ellende: agressie tegen bezoekers, vernieling, intimidatie van het personeel, diefstal. Het personeel voelde zich bedreigd en een deel van het publiek bleef weg. Strenge handhaving van heldere regels, toezicht door 2 stadswachten, een camera bij de ingang (waar iedereen voor 1 week in het archief gezet wordt voor traceerbaarheid en herkenbaarheid onruststokers), geen verkoop of aanwezigheid van bier meer, een betere geluidsinstallatie en strakke afspraken met de politie (die direct komt bij meldingen) hebben succes gehad. Daarnaast wordt het voor geheel Amsterdam geldende zwembadprotocol streng toegepast. De bezoekers weten nu dat ze niet meer vrijelijk hun gang kunnen gaan: slechts twee toegangszeggingen voor 2002 (voor 2 weken) en slechts af en toe een incident zoals dat overal kan voorkomen.

In de nachtelijke uren is het terrein in de afgelopen periode tot de sluiting bewaakt door honden met binnen- en buitenhek.

De *speeltuin* kampt met een aantal specifieke problemen als het misbruik en de vernieling van speeltoestellen door jongeren die buiten de doelgroep van de speeltuin vallen. Het herstellen of vernieuwen van speeltoestellen is een kostbare zaak.

Het nieuwe *combigebouw* is zichtbaar vanaf de weg. Voorheen was het speeltuingebouw niet zichtbaar en was omringd met een hoog hek. De ingreep door het stadsdeel om zichtruimte te maken was succesvol: een sterk vergrote (subjectieve) veiligheid. Toch zie je hier dat ieder voordeel zijn nadeel heeft: men klaagt nu, dat het speelterrein bereikbaar is voor mensen met honden en jongeren met scooters en fietsen.

Dat zou een negatief effect hebben op de kinderen in de speeltuin.

Ook op de (zeer) jeugdige leeftijd van 11-12 jaar is het voor gekomen dat jongeren hun leeftijdsgenoten bedreigen en treiteren. In de afgelopen drie maanden zijn er twee incidenten geweest waarbij werd bedreigd met een mes. De speeltuinleidster geeft alle geconstateerde feiten door aan de politie, maar het zijn vaak de ouders die geen aangifte durven doen uit angst voor represailles. Optreden tegen overlastgevende jongeren is vrij lastig, omdat jongeren brutaler en agressiever worden en zich niet laten wegsturen. De toezichtregels in de speeltuin zijn voor buitenstaanders onduidelijk (de wc's zijn alleen tijdens de openingstijden toegankelijk).

Het gebouw is een combigebouw en wordt dus gebruikt door verschillende gebruikersgroepen. Dat maakt het beheer moeilijker (in het gebouw vinden diefstallen plaats), maar het geheel maakt een goed verzorgde indruk.

Het maken van heldere afspraken zal teleurstellingen voorkomen: zo moest het bestuur van het combigebouw constateerde dat het aantal lantaarnpalen verminderde in plaats van vermeerderde. De vertegenwoordigers van het stadsdeel dachten juist aan de wensen te voldoen. Ook zijn er klachten over het repareren van lampen, hekken, etc.

Ook loopt het *fietspad* direct voor de in- en uitgang van de speeltuin. Van de bestaande lantaarns zijn regelmatig lampen kapot, bijv. bij het tunneltje.

Een ander heikel punt op het *speelterrein* is de beperkte aanwezigheid van toezicht. Er is weliswaar een speeltuinleidster tijdens de openingstijden aanwezig, maar vanuit haar kantoor heeft ze geen volledig overzicht van het terrein. Buiten openingstijden is er geen toezicht, waardoor de speeltuin een aantrekkingskracht heeft op jongeren en het een hangplek wordt. Dan vinden ook een groot deel van de vernielingen plaats aan zowel de speeltoestellen als aan het gebouw zelf (kogelgaten in de ramen). Het gebouw is ook doelwit voor inbrekers (afgelopen anderhalf jaar drie inbraken).

Daarnaast is het speelterrein zelf slecht verlicht en zijn er tot (achteraf door het stadsdeel vernomen) verbazing van de speeltuinvereniging diverse lantaarnpalen verwijderd. Via het dak van het gebouw kan men naar het zwembad klimmen.

Op *het achterterrein van de speeltuin* zijn diverse dode hoeken en het ligt geïsoleerd. Dit vormt een goede beschutting voor personen die willen blowen en dealen, met name in de nachtelijke uren. Helaas is er een tendens waar te nemen, dat steeds vaker ook overdag wordt gebloed, terwijl ook het openlijke alcoholgebruik toeneemt.

Overlastgevende jongeren zijn afkomstig uit verschillende groepen. Dit komt vooral door het feit dat het Mercatorpark op een grens ligt van verschillende buurten en stadsdelen. Er ontstaan al snel verplaatsingseffecten. Ze zijn al eerder ergens weggestuurd en nu verzamelen ze in de speeltuin. De grootte van de groepen jongeren varieert tussen de 10 tot 25 jongeren.

Tot slot is de verloedering van de speeltuin duidelijk zichtbaar, omdat het als stortplaats wordt gebruikt voor het dumpen van vuilniszakken door buurtbewoners. Maar ook in de zomermaanden als mensen picknicken in het park en niet hun rommel opruimen.

Veel van bovengenoemde problemen komen in mindere mate voor bij de andere gebruikers zoals in de *omgeving van ROC en stadsdeelwerf*. Daar vormen jongerenoverlast door het gebruiken, roken en dealen van drugs. Dit gebeurt met name na schooltijd. Er vinden wel veel auto-inbraken plaats, zowel in de avonden als overdag.

ROC en JBI klagen over wrakken van (gesloopte of in brand gestookte auto's (deze worden niet snel verwijderd), stenen/tegels buiten het Triade bouwterrein en de alternatieve opslag van containers aan de zijkant van het JBI respectievelijk voor hoofdingang van ROC-ASA.

Dat biedt niet alleen ammunisie voor inbraak en vernieling maar ook is het geen gezicht voor bezoekers en personeel.

Tot slot baren *nieuwe ontwikkelingen* zorgen. Er wordt verwacht dat de bouw van het nieuwe zwembad en het fast-food restaurant gepaard zal gaan met de nodige problemen en dit zal zijn effect hebben op de andere gebruikers in het gebied.

Conclusie

De meeste respondenten constateren in de problematiek een verschil tussen enerzijds overdag en anderzijds 's avonds en 's nachts. Overdag is voornamelijk sprake van overlast en enige baldadigheid, 's avonds en 's nachts vindt er meer criminaliteit plaats.

Een deel van de respondenten voelt zich niet prettig in het Mercatorpark. Er gaat veel dreiging uit van de rondhangende jongeren nabij en rondom de verschillende gebouwen in het Mercatorpark en bij het tunneltje naar het Rembrandtpark. Het wegsturen van rondhangende jongeren heeft maar voor korte duur effect. Een ander probleem dat ervaren wordt, is dat er veel gedeald wordt en drugsgebruik plaatsvindt, niet alleen in de avonduren, maar ook steeds vaker overdag.

Naast de vele problemen in het Mercatorpark zijn er wel verbeteringen geweest. Zo heeft het park een meer open uiterlijk gekregen, nadat struiken en bomen verwijderd zijn die het zicht op bijvoorbeeld de speeltuin belemmerden. Verder is het fietspad voorzien van meer lantaarnpalen.

3.4 De actoren in het gebied

Door de aard van het gebied zijn geen bewoners direct bij de aanpak betrokken. De enige buurtbewoners wonen op enige afstand, namelijk op de Orteliuskade. Zij hebben slechts een beperkt zicht op het gebied.

De bezoekers van het gebied bestaan uit de bezoekers van de voorzieningen en bedrijven, de speeltuinbezoekers, de bezoekers van zwembad en combigebouw, zij die hun honden uitlaten en de rondhangende jeugd. Dit cluster bezoekers is geen samenhangende groep. Het zijn losse individuen. Sommigen van hen kunnen bereikt worden via de voorzieningen die ze bezoeken.

De echte "bewoners" van het gebied zijn de medewerkers van de voorzieningen en bedrijven. Hun representanten zijn voornamelijk de beheerders van hun voorzieningen. Daarnaast zijn er de werkers die het Mercatorpark wel in hun portefeuille hebben, maar elders gehuisvest zijn.

Opvallend is de mate van het solistisch opereren bij de "bedrijven": ieder werkt voor zich en heeft maar een beperkt contact met de bureaus. Het stadsdeel acht men te log om mee samen te werken, de politie te bureaucratisch en weinig zinvol, de reiniging over het algemeen niet behulpzaam. Tussen de regels door is te proeven, dat men vindt zelf ook wel wat meer bijdrage te kunnen leveren.

Er is de wil om er wat van te maken. Iedereen wil een gebied waar het voor de medewerkers prettig en vooral veilig toeven is, wil men geen schade en wil men vooral niet het slachtoffer zijn van geweld, bedreiging en agressie. Vanuit die beleving is men bereid om met anderen samen te werken, zelf voorzieningen te treffen of anderszins een bijdrage te leveren aan de goede gang van zaken. Zo is men zeer verheugd over het initiatief van het stadsdeel tot het opzetten van dit veiligheidsplan.

Belangrijk zijn degenen over wie geklaagd wordt.

De (georganiseerde) inbreker, de junk en de incidentele daders vallen echter buiten het bestek van deze nota. Naast de genomen en nog te nemen maatregelen in het gebied dienen zij via hulpverlening en justitie een passende reactie te krijgen.

De enige duidelijk aanwijsbare groep is de hangjeugd. Het probleem van deze groep is dat de leden niet individueel traceerbaar zijn. Momenteel wordt gepoogd de groep in kaart te brengen. Het individualiseren van de 30 à 40

groepsleden, maakt het mogelijk contacten te leggen, hen nader te leren kennen en hen aan te spreken op hun gedrag. Het zou niet verbazen, als een deel van de groep uit andere stadsdelen komt.

De groep mist een plek om elkaar te treffen. Vroeger was een dergelijke voorziening aanwezig, nu treft men elkaar op een plek langs de waterkant of in de speeltuin. Bij slecht weer is er minder toeloop. De locatie waar men elkaar treft, kan op momenten uitnodigen tot baldadig gedrag of erger. Als het Ambulant JongerenTeam (AJT) deze jongeren kan leiden naar opvang of andere voorzieningen, zal dat de overlast voor anderen en zelfs het aantal strafbare feiten terugdringen zonder dat verplaatsing van deze overlast naar elders het gevolg is (het waterbedeffect).

3.5 Samenhang

Eilandenrijk

Het Mercatorpark is een "eilandenrijk". De verschillende gebruikers hebben geen tot sporadisch contact met elkaar. Hier en daar is overleg of samenwerking op een praktisch punt. Een respondent drukt het als volgt uit: "We hebben wel goede burens, maar geen samenwerking."

Politie

Over de samenwerking met de uniformdienst van de politie uiten de respondenten zich zeer divers: het varieert van "ze komen direct en doen dan hun best" tot "een bureaucratisch orgaan, waar je niets aan hebt" en "ze komen hun auto niet uit". Het doen van aangifte kost teveel tijd en leidt tot weinig tot resultaten. De politie zou bij surveillance meer even bij de speeltuin binnen kunnen komen lopen.

De buurtregisseurs hebben een goede naam, maar zijn niet overal even goed bekend. De buurtregisseurs onderhouden veel contacten: met buurtbewoners, zwembad, speeltuin, jeugdinstanties. De buurtregisseurs moeten binnen het politiedistrict vechten voor voldoende aandacht voor hun gebied (surveillances), want ook de andere buurtregisseurs willen aandacht en prioriteit voor hun gebied. Het feit dat ze in principe alleen overdag werken, belemmert voor een deel het zicht op zaken die buiten die tijd vallen.

Het stadsdeel

De meningen over het stadsdeel zijn verdeeld. Het stadsdeel zou volgens sommige respondenten meer kunnen faciliteren en communiceren. Het valt op dat ook diensten binnen het stadsdeel melden soms moeilijk met elkaar samen te werken. Eerder is al vermeld dat de respondenten verheugd zijn, dat het stadsdeel het initiatief tot dit veiligheidsplan nam en dat men hierbij betrokken wordt. Sommigen waren ook betrokken bij de planvorming van dit gebied.

Met name de reiniging is nogal eens de gebeten hond: moeilijk afspraken mee te maken en als dat gebeurt, worden deze niet (lang) nagekomen of wil men dat er sneller op signalen gereageerd wordt. Verder wil men geen tijdelijke opslag in het openbaar gebied (stenen en containers). Verheugd is men over de gladheidbestrijding deze winter.

De stadsdeelwerf voert het beheer over het zwembad en dat gaat goed samen. De stadsdeelwerf heeft de meeste en over het algemeen goede contacten binnen het Mercatorpark.

Het contact met de stadswachten wordt door de respondenten van speeltuin en combigebouw de laatste tijd als minder intensief ervaren, terwijl dat tot voor kort juist zo goed liep.

Deze mensen in uniform vertegenwoordigen op een nuttige manier het gezag.

Het bestuur en de politiek worden ervaren als goed benaderbaar. Tot enthousiasme van betrokkenen is een nieuw overleg opgestart met opbouwwerk en de speeltuin.

In de toekomst zal er een nauwere samenwerking komen tussen het zwembad en het Jan van Breemen Instituut, daar het instituut en voorziening in het nieuwe zwembad zal krijgen (therapiebad).

3.6 Conclusies ten aanzien van de problematiek

- De kern van de problematiek van het Mercatorpark is de combinatie van de ligging en van de inrichting van het gebied. Het Mercatorpark ligt vrij geïsoleerd en er zijn geen woningen in het park. Slechts op enige afstand staan woningen aan de Orteliuskade. Er is weinig tot geen betrokkenheid van buurtbewoners bij het wel en wee in het Mercatorpark. Dit heeft een groot effect op de sociale controle die over het algemeen vrij minimaal is, vooral in de avond en nacht.
- 2 Daarnaast is het gebied een aantrekkelijke plaats voor groepen jongeren; deels om er rond te hangen, deels om er drugs te gebruiken. Er zijn diverse donkere hoeken en nissen, waar ze zich kunnen verschuilen. Ook zijn er voldoende mogelijkheden aan voorzieningen, gebouwen en nu ook de bouw om hun avontuurlijke neigingen ruimte te geven. De groepen jongeren zijn een bron van irritaties voor de diverse gebruikers en partijen in het Mercatorpark. Zij hebben een groot aandeel in de waargenomen en ervaren overlast. Er vinden vernielingen en inbraken plaats, maar ook intimidaties en zelfs bedreigingen komen voor. Het is niet te onderscheiden welk deel door hen voor hun rekening wordt genomen en welk deel door anderen. Aangezien zij de enige herkenbare groep zijn, en ongetwijfeld hun partijtje meeblazen, worden zij als dader van (bijna) alles aangezien.
- 3 Een oorzaak voor het gedrag van de jongeren is dat er in de directe omgeving weinig mogelijkheden zijn om activiteiten te ontplooiën of dat ze een plek voor zichzelf hebben. Het is een probleem dat zich blijft verplaatsen. Ze zijn al eerder weggestuurd en zoeken dan een nieuwe plaats, waarbij het Mercatorpark een goed alternatief is. Alleen weggagen uit het Mercatorpark, zonder alternatief, zal elders een probleem doen ontstaan. Dit is een duidelijk signaal, waar iets mee gedaan moet worden.
- 4 De ringweg die er aan de westelijke kant langsloopt, wordt niet gezien als een beschermende wal voor het gebied, maar integendeel als een veilige route voor inbrekers naast allerlei andere vluchtwegen. Er zijn kantoren en veel geparkeerde auto's. Dit alles maakt het een aantrekkelijk gebied voor inbrekers.
- 5 Er vinden diverse ontwikkelingen plaats, zoals de bouw van het Triadegebouw. Later volgt dan nog de bouw van het nieuwe zwembad en een fast-food restaurant. Mogelijkerwijs volgt daarna hoogbouw op de plek waar nu de school staat. Als bij deze bouw bezoekersintensieve voorzieningen en woningen gebouwd worden en er bij de inpassing in de omgeving zorgvuldig naar de veiligheidseffecten gekeken wordt, kan er veel in de veiligheidssituatie verbeteren.

- 6 Een belangrijke consequentie van deze extra voorzieningen zal het toemenen zijn van de verkeersintensiteit en de parkeerdruk. Die kunnen agressie en overlast voor huidige gebruikers en voor de omwonenden tot gevolg hebben. Het is nu het moment om de verkeersbewegingen onder de loep te nemen, mede met het oog op de sociale veiligheid.
De functiemenging van de verschillende verkeerssoorten (personeel, bezoekers, parkeerders, stadswerf en leveranciers) zal ook kunnen leiden tot opstoppingen en onbereikbaarheid van voorzieningen voor de bezoekers (invaliden) van bijvoorbeeld het JBI. Moet je met verkeerslussen werken of juist doorstroming van noord naar zuid realiseren. Het verdient aanbeveling een visie op een eventuele functiescheiding in het verkeer te ontwikkelen om tot een prioriteitskeuze te komen inzake verkeersveiligheid (lussen) dan wel sociale veiligheid (doorstroming). Dat noodzaakt ook tot een visie op het geldende parkeerbeleid.
- 7 Een belangrijke partner in het geheel, de politie, is niet van alle feiten en problemen op de hoogte. Dit heeft weer te maken met de lage bereidheid tot aangifte. Respondenten zien op tegen het doen van aangifte en vragen zich wat de zin er van is, maar ook angst voor represailles speelt een rol, terwijl de mensen die wel aangifte doen juist vaak lovend over de politie zijn.
- 8 De partijen in het Mercatorpark willen komen tot meer onderling contact en waar mogelijk elkaar terzijde staan bij problemen. Opvallend is dat men daarbij ook kritisch naar de eigen rol kijkt. Tijdens het proces van de totstandkoming van dit rapport is de wil tot samenwerking en verbetering van de veiligheid en leefbaarheid in het park sterk verbeterd. Dit is niet alleen de belangrijkste conclusie, maar ook de grootste winst van dit proces.
- 9 Naar de mening van DSP-groep zal het de moeite lonen om de subjectieve veiligheidsgevoelens van bezoekers en personeelsleden positief te beïnvloeden via voorlichting en door te laten zien dat politie en stadswacht actief aanwezig zijn.

■

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Inleiding

In het Mercatorpark zijn diverse organisaties en gebruikers te onderscheiden. Ieder met zijn eigen belangen en wensen. Momenteel heerst in het Mercatorpark nog teveel een "eilandencultuur", waarbij iedere partij op zichzelf is en niet veel verder kijkt dan de eigen voorkeur. Men heeft geen binding met het gebied, weet niet welke ontwikkelingen er spelen en heeft het gevoel nergens bij betrokken te worden.

Bij stadsdeel, bedrijven en organisaties leeft de wens dat te verbeteren.

Zo komt uit de gesprekken met de gebruikers en beheerders van de gebouwen en organisaties in het Mercatorpark als centraal punt naar voren, dat partijen het belang zien van een of andere vorm van overleg en samenwerking van alle beheerders. Men heeft er behoefte aan om op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen ten aanzien van het Mercatorpark. In het verleden volgde men de ontwikkelingen beter en werd er meer contact onderhouden. Ook was het gemakkelijker praktische zaken te regelen. Meer en daardoor beter contact zou in de ogen van alle respondenten nuttig zijn. Een vast overleg is daar een goede vorm voor.

In het kader van het buurtgericht werken hebben de bewoners van de aangrenzende buurt vier keer per jaar via het buurtoverleg contact met het bestuur en de ambtenaren van het stadsdeel over de ontwikkelingen in de buurt. Slechts een beperkt aantal buurtbewoners maakt gebruik van deze mogelijkheid. Voor het draagvlak bij de omwonenden van het Mercatorpark verdient het aanbeveling ook de andere bewoners in de buurt over de ontwikkelingen in het Mercatorpark te informeren.

Het oppakken van verbeterpunten op basis van navolgende hoofdlijnen kan meer partijen tegelijk voordeel bieden:

- In de eerste plaats moet de aangiftebereidheid verbeterd worden. Voorgesteld wordt om een standaard aangifteformulier te ontwikkelen of bij bepaalde feiten elektronisch aangifte mogelijk te maken. Met het verzamelen en analyseren van de feiten wordt het voor de politie mogelijk om hotspots te lokaliseren of anderszins op situaties in te springen.
- 2 De (sociale) controle is een cruciaal punt. Politie en stadswachten zouden eens wat vaker door het gebied moeten lopen en jonge kinderen aanspreken op hun gedrag.
- 3 Een derde punt is de irritatie over de verloedering van het gebied, dat door buurtbewoners zelf veroorzaakt wordt via het dumpen van afval in de speeltuin. Vuil trekt vuil aan, net zoals kapot kapotmaken oproept. De reinigingsdienst heeft een belangrijker aandeel in de oplossing. Nu gebeurt het schoonhouden op een ongeregelde wijze.
- 4 Het vierde punt is de mogelijkheid die de huidige ontwikkelingen bieden om de inrichting van het gehele gebied nog eens goed te bezien op de aspecten van veiligheid en leefbaarheid.

- 5 Het vijfde en belangrijkste verbeterpunt is het herkennen en erkennen van de problemen. Het is niet nodig om daarbij precies vast te stellen hoe ernstig de problematiek is. Voor de een is het erger dan voor de ander. Het is belangrijker dat nu erkend wordt, dat men de zaak goed in de hand moet houden. Anders zal het veel moeilijker worden om de onveiligheid en overlast tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. Blijvende aandacht is dus nodig.

4.2 De toekomst

Veel problemen zijn beheerproblemen. Een integrale aanpak om de leefbaarheid van de openbare ruimte in de toekomst te waarborgen, kun je neerleggen in een openbaarruimte plan.

Daarbij kun je kijken naar de vraag wat er gedaan moet worden, maar ook naar de vraag door wie iets gedaan moet worden. Men kan dus kijken naar A de te verrichten activiteiten of naar B de verantwoordelijken.

A De aanbevelingen zijn in vijf groepen activiteiten onder te verdelen

- 1 de inrichting;
- 2 het beheer;
- 3 de beveiliging: toezicht en bewaking;
- 4 jeugd;
- 5 de bindende elementen.

ad 1 De inrichting

Als de buurtbewoners en gebruikers een gebied waardevol vinden, omdat er nuttige dingen staan of omdat ze er trots op zijn, zullen ze ook eerder geneigd zijn te zorgen dat er zorgvuldig mee omgegaan wordt. Een heel mooi voorbeeld zijn de pieces van de graffiti: die gaan jaren mee en er wordt niet overheen geknoeid. Zo verdient het aanbeveling om bij de bouw van het zwembad voldoende aandacht te hebben voor de mooiheid en speelsigheid van het gebouw. Laat het aansluiten bij de belevingswereld van de buurtbewoners, dus vooral geen steriele uitstraling hebben. Dit zelfde geldt voor de mogelijke nieuwbouw van ROC-ASA.

De ingebruikneming van Triade, de verbouwing van het zwembad en de mogelijke bouwplannen van ROC-ASA bieden een mooie kans het gehele gebied in een keer te bezien en een centraal plan te maken, waarin zowel de inrichting als het beheer in een keer goed in alle onderlinge samenhang geregeld kan worden. Op basis van dat plan kan het nieuwe bestemmingsplan bijgesteld worden.

De zuidkant van het gebied langs de Jan Evertsenstraat mist overzichtelijkheid. Het is geen stuk dat veiligheid uitstraalt. Wanneer de nieuwbouw van ROC-ASA plaatsvindt, kan de inrichting van de Jan Evertsenstraat nog eens bezien worden. Er is teveel sprake van een "achterkantuitstraling". Licht, transparantie en een meer gelijk niveau maken het stuk langs werf en speeltuin vriendelijker en aantrekkelijker voor buurtbewoners om er te wandelen. De afscheiding van de A10 is maar voor een deel goed geregeld. Een respondent merkt op graag grachten om de gebouwen te willen om inbreken tegen te gaan.

Ook de afscheiding tussen combigebouw en zwembad laat te wensen over.

Overwogen zou kunnen worden om de Jan van Breemenstraat niet weer

geheel voor het verkeer open te stellen, maar aan de zuidkant dicht te maken. Door op die manier het gebied in zekere mate te compartimenteren (bijvoorbeeld het gebied in aparte stukken opdelen via verkeersmaatregelen of, verdergaand, hekken) zal een betere beveiliging mogelijk zijn en kunnen voor de instellingen veiliger parkeerplaatsen gecreëerd worden.

ad 2 Het beheer

Onderhoud (repareren en kleine verbeteringen) en schoonhouden worden meestal samen beschouwd onder de noemer beheer.

In de gesprekken valt op, dat de verwachtingen van elkaars rol in deze niet goed op elkaar zijn afgestemd. Een dezer dagen worden de afspraken tussen Stadsdeelwerken en de Stichting Welzijn De Baarsjes herzien en zorgt SDW voor het schoonhouden.

Het verdient aanbeveling er goed voor te zorgen, dat er duidelijke afspraken worden gemaakt over het onderhoud en vooral over het schoonhouden, waarbij ieder zijn/haar rol krijgt en daarop aangesproken kan worden. Omdat de ervaring leert, dat de impuls van een nieuwe start na enige tijd weer wegebt, dienen de afspraken goed op papier gezet te worden.

Ook de "bewoners" van het Mercatorpark hebben natuurlijk hun verantwoordelijkheid; niet alleen voor hun eigendommen, maar ook voor de samenwerking met de omgeving.

Het is aan te bevelen om afspraken schriftelijk te bevestigen en bij zowel de diensten van het stadsdeel als bij "bewoners" van het Mercatorpark aanspreekbare figuren aan te wijzen. Dat voorkomt veel misverstanden van beide kanten. Ook wordt het gemakkelijker om later nog eens op een klacht terug te komen (bijvoorbeeld om te bedanken voor de correcte afhandeling!).

Tot slot hebben de bezoekers van het park een verantwoordelijkheid. Echter, niet iedereen weet hoe de spelregels zijn dan wel vergeet ze, met name in de speeltuin. Mogelijkerwijs helpt het om bij gelegenheid van de start van de samenwerking, de opening van Triade of iets dergelijks, borden met de geldende huisregels voor het park en apart voor de speeltuin te plaatsen. Dan kan voor de bezoekers ook duidelijk worden dat het combigebouw geen buurthuis is.

Verscherpt toezicht zal dan in de eerste periode wel nodig zijn. Het is tevens een mogelijkheid om de burger te laten weten dat er een nieuwe periode is aangebroken.

ad 3 Sociale controle en beveiliging

Eigen verantwoordelijkheid

Denkend aan veiligheid wordt meestal direct naar de politie gekeken. Echter leg de verantwoordelijkheden in juiste volgorde: de eerstverantwoordelijke voor een veilige situatie is de burger zelf. Dat geldt voor de autobezitter die niet afsluit of kostbare spullen (zichtbaar) in de auto laat liggen, dat geldt voor de eigenaar/beheerder van de gebouwen en dat geldt voor anderen die zich in het gebied bevinden. Het verdient aanbeveling waarschuwingborden voor parkeerders in de buurt/rond het park te plaatsen.

Sociale controle

Als onderdeel van de gemeenschap wordt de burger geacht bij te dragen aan de goede gang van zaken op straat en in de buurt. Dat kan zijn als bewoner of als iemand die ergens al dan niet beroepsmatig activiteiten verricht. We vatten dit onder het begrip sociale controle.

Als de sociale controle door de burgers ontbreekt, wordt de overheid geacht

in te springen als vertegenwoordiger van het gemeenschappelijke belang. De sociale controle of liever het gebrek daaraan is in het huidige Mercatorpark net het zwakke punt.

De ontwikkelingen zijn echter gunstig. Wanneer het Triadegebouw in gebruik wordt genomen, zal dat overdag veel publiek aantrekken, waardoor de sociale controle zal toenemen. Als de bouwplannen van ROC-ASA doorgaan, dan geldt daar hetzelfde voor.

Juist vanwege die sociale controle voor met name de avonduren wordt positief gereageerd op de komst van een fast-food restaurant. Nadrukkelijk wijst men er daarbij wel op, dat er goede afspraken gemaakt moeten worden om vervuiling, parkeerexcessen en dergelijke tegen te gaan.

De aanwezigheid van woningen bevordert ook 's nachts de sociale controle. Daarom wordt er nog eens voor gepleit om nog andere functies in het Mercatorpark onder te brengen.

De sociale controle kan ook georganiseerd worden op basis van eigen verantwoordelijkheid, namelijk de verantwoordelijkheid voor de eigen groep. We denken hierbij aan de mogelijkheid van een initiatief vergelijkbaar met "de Marokkaanse vaders". Een groep buurtvaders of parkvaders zou in het Mercatorpark nuttig werk kunnen verrichten met name in het begin van de avond. Een dergelijk initiatief zou ook een positieve uitstraling kunnen hebben op de betrokkenheid van de andere buurtbewoners.

Beveiliging: toezicht en bewaking

Waar geen sociale controle is, is toezicht of bewaking nodig. Beveiliging wordt hier onderscheiden in toezicht (voornamelijk overdag) en bewaking (voornamelijk 's nachts). Voor de werkbaarheid is hier het onderscheid gemaakt. Er zal echter afstemming moeten plaats vinden tussen de verschillende diensten en organisaties. Dit zou goed kunnen plaatsvinden in een 'overall beveiligingsplan'.

In het zwembad en bij het fast-food restaurant zou gebruik gemaakt kunnen worden van het VIB-Team (Veiligheid in de Baarsjes). Dit zijn 'eigen' jongeren uit de buurt die, gekoppeld aan de politie, toezicht houden met name rond de winkels. Voor andere tijden dan donderdagavond en zaterdag kunnen dan met stadstoezicht en politie afspraken gemaakt worden. Op andere locaties en 's nachts is bewaking nodig.

Uitgewerkt ziet dat er als volgt uit:

Overdag kan het stadstoezicht een goede rol spelen. Dit kan worden aangevuld met het toezicht door het VIB-team.

Bij de jeugd maakt het uniform nog indruk. Bovendien kent men elkaar. Bij stadstoezicht werkt ouder personeel en vooral ook personeel uit de dezelfde etnische groepen als waaruit de bevolking van het stadsdeel bestaat. Het verdient aanbeveling, dat stadstoezicht en politie niet langs het speeltuingebouw of de speeltuin lopen of rijden, maar ook eens naar binnen lopen en een praatje maken. Dan ziet het publiek, dat er contact is tussen het personeel/vrijwilligers en de sterke arm.

Het *einde van de werkdag* (van 17.30-22.00 uur) is een onveilig moment voor velen. In deze periode stoppen de vergaderingen, yoga, onderwijs, spreekuren, enz. Er zijn medewerkers of bezoekers die bang zijn wanneer men het pand verlaat bij de gang naar auto of tram. Naast meer politietoezicht zou de beveiliging van de bedrijven beter kunnen samenwerken om in die periode toezicht op het gebied te houden.

Dan is er het *einde van de avond en de nacht*. In deze periode gaat het om beveiliging van de gebouwen enerzijds en bescherming van personen die zich door het gebied begeven, evenals de bescherming van geparkeerde auto's. Het toezicht en de sociale controle ontbreken dan. Dat betekent, dat het Mercatorpark nadrukkelijk in de surveillanceroutes moet worden opgenomen. Toch zal dat nooit voldoende zijn. Daarom regelen ROC, JBI en SDA ieder voor zich bewaking voor hun gebouwen. Ieder op zijn eigen wijze, zowel overdag als 's nachts.

Samenwerking

Tijdens de interviews bleek, dat allen zeer enthousiast waren voor het idee om daar samen in te werken. De voordelen daarvan mogen duidelijk zijn (kosten, snelheid, reikwijdte, effectiviteit en samenwerking met de politie). Wij bevelen aan dat de andere participanten in het gebied hierin ook participeren. Dat betekent, dat het stadsdeel een samenwerkingsverband aangaat met particuliere organisaties, een PPS-constructie (Publiek-Private Samenwerking). Deze samenwerking hoeft zich overigens niet te beperken tot de nachtelijke uren, maar kan ook (het gevoel van) veiligheid overdag vergroten. Hierbij dienen goede afspraken gemaakt te worden met de politie en stads-toezicht over ieders bevoegdheden en verantwoordelijkheden en over de taakverdeling.

De eerste twee jaar zal dit lastiger te organiseren zijn. Weliswaar zal de SDA per 1 maart eigenaar zijn van Triade en vanaf die dag dus verantwoordelijk voor de bewaking. De ingebruikneming van het zwembad en het fast-food restaurant zullen nog zeker anderhalf jaar duren en daarmee ontstaat een zwakke plek in het geheel. DSP-groep stelt derhalve voor, dat het stadsdeel zorg draagt voor het totstandkomen en instandhouden van de PPS-constructie.

De vergrote controle zal de (sociale) veiligheid vergroten en het aantal inbraken en vernielingen terugdringen. Kortom, het systeem verdient zich terug, kwalitatief of financieel.

Een dergelijke constructie kan worden georganiseerd op basis van een document van het stadsdeel waar de andere partijen zich bij aansluiten, kan worden gegoten in een contract of convenant tussen stadsdeel en particuliere partijen of kan worden uitgevoerd in stichtingsvorm. Vanwege de grotere flexibiliteit heeft de stichtingsvorm de voorkeur.

Politie

Respondenten spreken de wens uit dat de politie niet alleen een meer toegespitst toezicht zou moeten houden, maar ook intensiever opsporingsactiviteiten zou moeten verrichten, wanneer dat redelijkerwijze mogelijk is. Tot slot: drugshandel blijft een aandachtspunt voor de politie. Het verdient aanbeveling in de gaten te (blijven) houden of in het Mercatorpark gedeald of gebruikt wordt.

ad 4 Jeugd

De jeugd is als item in dit rapport niet apart opgenomen. Toch komt men de jeugd op allerlei manieren in de tekst tegen. De insteek van dit rapport maakt een apart hoofdstuk of paragraaf overbodig, daar niet de doelgroep de focus is, maar de situatie, problemen en oplossingen in het Mercatorpark zelf. Het actieplan kent een aparte groep acties gericht op de jeugd in directe relatie tot het Mercatorpark.

Voor een meer gerichte aanpak van de jeugdproblematiek wordt verwezen naar het net verschenen 'Jeugdveiligheidsplan District 6 2003-2006'.

ad 5 De bindende elementen

We weten hoe het gaat in de praktijk van alle dag: de ene klus is nog niet afgehandeld of de volgende dient zich alweer aan. Daarmee verdwijnen ook de afspraken uit het zicht. Bovendien veranderen opvattingen over functies en stijl en daarmee ook de eisen die aan voorzieningen worden gesteld. Wil je dus de waarde van een gebied behouden dan verdient het dus aanbeveling om periodiek te bezien of inrichting en beheer van het gebied nog aan de eisen van de tijd voldoen; dus stil te staan bij het gebruik, de functionaliteit, het beheer en de uitstraling van het gebied en zo nodig maatregelen te treffen.

Daarvoor zal ook geld op de begroting gereserveerd moeten worden.

In deze periodieke toetsing kunnen ook de afspraken op hun actualiteit en nakoming bezien worden en kan over de aansturing van de uitvoering gecommuniceerd worden, als deze in het nauw dreigt te komen door wisselingen in het personeelsbestand.

B De verantwoordelijken zijn in 2 groepen onder te verdelen

- Men kan verantwoordelijk zijn als eigenaar/beheerder;
- 2 Men kan verantwoordelijk zijn op grond van een publieke opdracht (stadsdeel en politie).

Integrale aanpak en samenwerking

We leven in een gespecialiseerde samenleving en een integrale aanpak kan daarom niet zonder een goede samenwerking. Samenwerking kan variëren van elkaar informeren, via het afstemmen van activiteiten op elkaar tot gezamenlijk goederen of diensten inkopen.

Twee weten meer dan een. Twee samen kunnen meer dan twee apart. Kortom samenwerking levert winst op (het synergetisch effect). Tijdens de interviews valt op, dat alle respondenten daarvan doordrongen zijn en hun (financiële) bijdrage willen leveren.

Om de onderlinge contacten te stimuleren en tot afspraken te komen stellen we voor kwartaalgewijs overleg te voeren (behalve in de zomer, dus 3 keer per jaar). Zoals eerder gezegd is, geven de meeste betrokkenen aan daar aan mee te willen doen. Dit beheerdersoverleg Mercatorpark zorgt er voor, dat men op de hoogte is en blijft van waar de buurman mee bezig is en biedt de gelegenheid te bezien of je daar samen iets in kunt doen. Je kunt elkaar op ideeën brengen en het scheidt de mogelijkheid elkaar gemakkelijker even te bellen of langs te lopen als je met iets zit. Het biedt stadsdeel en politie de mogelijkheid contact te onderhouden met de "bewoners" van het Mercatorpark. Leefbaarheid en veiligheid vormen de bestaansgrond van dit overleg. De koppeling met de PPS-constructie is dus uitgangspunt.

Wanneer het overleg te vaak plaatsvindt, te lang duurt of te abstract blijft, zal men op den duur afhaken.

Dat impliceert,

- dat het overleg concreet op het Mercatorpark gericht moet zijn;
- dat alle direct betrokkenen (beheerders, stadsdeel en politie) vertegenwoordigd moeten zijn en wel met een vaste vertegenwoordiger;
- dat het uitnodigen van anderen ad hoc kan gebeuren;
- dat de te bespreken punten concreet moeten zijn;
- dat er voldoende ruimte moet zijn om de eigen vragen en opmerkingen kwijt te kunnen en
- dat het overleg niet te lang moet duren.

Het overleg kan wisselend bij de verschillende partners plaatsvinden. Wel is het verstandig een continue factor in te bouwen via de persoon van voorzitter of secretaris.

Als verantwoordelijke voor het geheel en vertegenwoordiger van het publieke belang kan het stadsdeel als trekker van deze samenwerking fungeren. In de huidige fase kan het Projectbureau Mercatorpark deze rol vervullen, later in de beheersfase lijkt de buurtcoördinator meer de aangewezen figuur hiervoor.

Elkaar regelmatig zien en afstemmen zal het "eilandenrijk" veranderen in een samenwerkingsverband. Men kan beter op elkaars wensen inspelen. Zo kan de politie beter op de hoogte raken van wat er speelt en wordt het doen van aangiftes of meldingen bevorderd. Daarnaast wordt communicatie over vervolgtrajecten mogelijk.

Een overleg dat aan bovenstaande criteria voldoet, zal werken als een soort sociale controle op institutioneel niveau: men spreekt elkaar aan op wat wel of niet goed gaat en de ander voelt zich verplicht om wat met de signalen te doen.

Het is aan te bevelen, dat de contactpersonen over elkaars namen, mailadressen en telefoonnummers beschikken.

4.3 Voorbeelden van maatregelen zoals die door respondenten genoemd zijn

Dit betreffen activiteiten die deels worden meegenomen in de actiepunten, deels zijn ze er niet in verwerkt. Dat kan zijn, omdat de punten directe verantwoordelijkheid van partijen zelf zijn of dat ze te klein voor zijn een activiteitenplan op hoofdlijnen.

De fysieke aanpak

De fysieke aanpak bestaat niet uit slechts een eenmalige actie. Juist in kwetsbare gebieden moet er een blijvende aandacht voor zijn.

Door de beheerders in het Mercatorpark worden genoemd:

- opruimen van stenen, oud hout, bouwmaterialen, etc.;
- inrichting strakker afstemmen op veilig gebruik of nut, bijv. parkeren voor reumapatiënten dichtbij het JBI;
- grachten;
- hogere hekken;
- bord met gedragsregels en daarbij toezicht;
- bij speeltuingebouw zouden rolluiken helpen;
- plakfolie op de ramen tot boven ooghoogte;
- meer verlichting;
- beplanting: laag houden;
- het hekwerk is een gatenkaas en niet bestand tegen betonschaar: versterken en heel strak bijhouden;
- de reeds aanwezige camera's bij zwembad en werf werken goed: in samenhang met de inrichting van het gebied en het toezicht kan bezien worden of het verstandig is om meer camera's te plaatsen.

Andere signalen

- *tijdig opruimen*: reiniging moet tijdig opruimen. Als voorbeeld worden hierbij genoemd de bomen onder de brug (brandgevaar) en grote hoop stenen voor het gebouw (ruiten). Na ettelijke signalen gebeurde er nog niets of pas na 3 maanden zeuren;
- *zorg voor een JOP* of hangplek voor de tussendoor-momenten (bijvoorbeeld langs de waterkant) naast de opvangmogelijkheid in een jongeren-centrum of disco. De suggestie wordt gedaan dat het ambulante jongerenwerk de oudere rondhangende jongeren meer kan toeleiden naar jeugdthons als La Rainbow (Van Speijkstraat) en Zuidpool (Vasco da Gamastraat);
- *zorg dat men aangifte doet* of een melding doet, als er wat gebeurd is; ook al kan de politie niet altijd de zaak oplossen, ze krijgt zo wel zicht op waar en wanneer zaken mis gaan;
- *maak het aangifte doen aantrekkelijker* (telefonisch en straks elektronische): men klaagt er over dat aangifte doen zoveel tijd kost. Leg het uit als dat niet kan; bijvoorbeeld bij vermissing van een paspoort en bij daderherkenning. Voorgedrukte formulieren werken ook goed.
- creëer een *digitaal trapveldje* voor de jeugd met ondersteuning door studenten van ROC-ASA. Dan hoeft dat niet een eind buiten de buurt gezocht te worden;
- bezie na invoering van de nieuwe maatregelen of meer *cameratoezicht* nodig is.

4.4 Tijdelijke maatregelen

Men maakt zich zorgen over wat er gaat gebeuren, wanneer de (ver)bouw(ing) van het zwembad start. Naast maatregelen zoals voor bouwplaatsen altijd nodig is, dienen hier extra maatregelen getroffen te worden. Dit is ook in belang van de eigenaar van het zwembad: één kuip van het bad van 60x20x2 meter blijft aanwezig en zal gemakkelijk schade ondervinden.

5 Het actieplan

In dit hoofdstuk worden de concrete activiteiten kort op een rij gezet. Hierbij worden de reeds genomen maatregelen niet allemaal herhaald. Er wordt vanuit gegaan dat deze doorlopen voor zover in dit stuk geen andere voorstellen gedaan zijn.

Met trekker wordt niet altijd bedoeld de uitvoerder van de activiteit, maar wel degene die aanspreekbaar is en de voortgang in de gaten houdt.

Ingedeeld naar activiteiten zien de actiepunten er als volgt uit:

1 De inrichting

actiepunt 1a: een mooie en prettige inrichting

1 probleem	de huidige kwaliteit van de bebouwing en openbare ruimte is sterk wisselend en heeft een matige kwaliteit;
2 doel	creëren van een gebied waar de bezoeker trots op is en netjes mee omgaat;
3 aanpak	kwaliteitseisen formuleren in een stedenbouwkundig ontwerp en bouwplannen en deze in samenhang afstemmen;
4 middelen	reguliere middelen;
5. termijn	tijdens planning en bouw van het zwembad en de eventuele nieuwbouw ASA;
6 trekker	projectbureau Mercatorpark.

actiepunt 1b: veilige gebouwen

1 probleem	de buitenkant van de huidige gebouwen is onoverzichtelijk (biedt schuil- en klimplekken);
2 doel	de vormgeving van gebouwen versterken de veiligheid in het gebied;
3 aanpak	strakker toetsen op veiligheid van bestaande gebouwen en nieuwe bij vergunningverlening (VER);
4 middelen	regulier;
5 termijn	doorlopend;
6 trekker	projectbureau Mercatorpark.

actiepunt 1c: een veilige inrichting van de openbare ruimte

1 probleem	sommige delen zijn niet overzichtelijk (zijde Jan Evertsenstraat) en men kan alle kanten op vluchten (de afsluiting naar de A10 is slecht);
2 doel	een transparant en voor gebruikers en beveiligers overzichtelijk en beheersbaar gebied;
3 aanpak	blinde hoeken en onduidelijke plekken wegwerken; eventueel gebied compartimenteren en afsluiten van A10; betere hekwerken plaatsen;
4 middelen	projectbudget en regulier;
5 termijn	doorlopend;
6 trekker	projectbureau Mercatorpark.

actiepunt 1d: veilig verkeer

1 probleem	er zijn klachten over vrachtauto's en in de toekomst zal de toestroom van auto's naar het fastfood-restaurant extra overlast geven;
2 doel	een geordende en veilige doorstroom van het autoverkeer;
3 aanpak	ontwikkelen van een visie op de functiescheiding van de verkeerssoorten (verkeersveiligheid contra sociale veiligheid);
4 middelen	regulier;
5 termijn	zomer 2004;
6 trekker	projectbureau Mercatorpark in samenwerking met verkeerspolitie.

actiepunt 1 e: parkeren

1 probleem	de opeenhoping van voorzieningen in een klein gebied geeft een grote parkeerdruk en bemoeilijkt de bereikbaarheid;
2 doel	garanderen van bereikbaarheid (vooral voor minder mobiele bezoekers), het voorkomen van agressie en het tegengaan van extra parkeerdruk in de woonbuurt;
3 aanpak	het bespreken van de knelpunten in het voorziene overleg met de beheerders (aantal en ligging van de parkeerplaatsen, rijroutes, vergunningen) ;
4 middelen	planontwikkeling;
5 termijn	2003;
6 trekker	projectbureau Mercatorpark in overleg met verkeerspolitie/buurtregisseurs.

2 Het beheer

actiepunt 2a: schoonhouden

1 probleem	vuil trekt vuil aan;
2 doel	een gebied waar de bezoeker netjes mee omgaat;
3 aanpak	afspraken wie wat schoonhoudt neerleggen in een beheerplan; planmatige aanpak;
4 middelen	regulier;
5 termijn	voorjaar 2003, vervolgens permanent;
6 trekker	reiniging in afstemming met de beheerders.

actiepunt 2b: weren van vuilnis

1 probleem	buurtbewoners dumpen er hun vuilnis;
2 doel	geen vervuiling meer door omwonenden;
3 aanpak	controleren van de gevonden vuilniszakken op afroep;
4 middelen	regulier, in begin (na plaatsen borden als in 2c) met grotere intensiteit;
5 termijn	permanent;
6 trekker	milieupolitie.

actiepunt 2c: de bezoekregels

1 probleem	de bezoekers en parkeerders vergeten soms hun eigen verantwoordelijkheid of hebben andere opvattingen over wat wel of niet kan;
2 doel	een gebied waar de bezoeker netjes mee omgaat;
3 aanpak	borden plaatsen met de spelregels en oproep goed met "ons" park om te gaan;
en geen waardevolle spullen in auto's achter te laten;
4 middelen	€ 5.000 incidenteel met in beginperiode extra handhaving;
5 termijn	voorjaar;
6 trekker	projectbureau Mercatorpark in samenwerking met buurtregisseurs, opbouwwerk en omwonenden.

actiepunt 2d: fysiek beheer

1 probleem	als er straatmeubilair kapot is (hek of lamp), volgt er vaak meer; in het gebruik kan blijken dat voorzieningen onvoldoende zijn (verlichting);
2 doel	een gebied waar de bezoeker tevreden over is;
3 aanpak	snel reageren op signalen, anders de melder berichten over de (niet) uitvoering;
4 middelen	regulier budget;
5 termijn	zo spoedig mogelijk (in verband met eigendomsoverdracht Triade);
6 trekker	afdeling reiniging en beheer van de Sector Stadsdeelwerken (SDW).

3 De beveiliging toezicht en bewaking

actiepunt 3a: efficiënter toezicht overdag

1 probleem	het toezicht overdag is versnipperd in tijd en functionarissen en de intensiteit varieert;
2 doel	een efficiënt toezicht dat de burger (het gevoel van) veiligheid geeft;
3 aanpak	afstemming tussen speeltuinwerkster, stadstoezicht, VIB, politie en beheerders (zie ook pag. 25);
4 middelen	vnl. huidige middelen aan te vullen met enig extra stadstoezicht;
5 termijn	beveiligingsplan op 1 april gereed;
6 trekker	stadsdeel via veiligheidscoördinator;

actiepunt 3b: gezamenlijk bewaken 's nachts

1 probleem	ieder heeft zijn eigen systeem en werkt daardoor minder effectief;
2 doel	door gezamenlijk bewaking in te huren, kan er effectiever en efficiënter gewerkt worden ter voorkoming inbraken en diefstal;
3 aanpak	PPS-constructie via een stichting;
4 middelen	regulier met overbruggingsaanvulling door stadsdeel;
5 termijn	zo spoedig mogelijk (1 maart: overdracht Triade aan SDA);
6 trekker	stadsdeel: veiligheidscoördinator;
7 participanten	ROC-ASA, JBI, Triade, aannemer zwembad, werf, Stichting Welzijn, politie en later ook Sportfondsen Nederland en Kentucky Fried Chicken;

actiepunt 3c: effectiever politieoptreden

1 probleem	men werkt nog teveel 'in the blind' en vaak is er iemand/te laat;
2 doel	met dezelfde menskracht meer effect; minder diefstal en geweld;
3 aanpak	via bestudering van de cijfers de inzet richten op de plekken/tijden (einde werkdag) die niet gedekt worden door de toezicht en bewaking; via goede afspraken met beveiliging en bewaking goed op hun werk inspelen; aanwezigheid tonen via praatje met beheerder;
4 middelen	regulier;
5 termijn	zomer: opzet bespreken met beheerders en stadsdeel na sluiting contract met bewaking;
6 trekker	buurtregisseurs politie;

actiepunt 3d: veiligheid ook tijdens de bouw

1 probleem	bouwplaatsen zoals die van Triade, het zwembad en eventueel ROC-ASA nodigen de jeugd uit tot vandalisme, diefstal en activiteiten in het geniep;
2 doel	tegengaan van imago "daar is wat te halen en te rot-zooien";
3 aanpak	goede hekwerken en regelmatig controle; aangifte bij inbreuken;
4 middelen	bijdrage in de bewaking door aannemer;
5 termijn	vanaf nu;
6 trekker	aannemer via projectbureau Mercatorpark;

actiepunt 3e: aangifte doen

1 probleem	de lage score in aangiftes, verhindert een goed op de gepleegde criminaliteit;
2 doel	iedereen doet nu aangifte nu het weinig tijd en moeite kost en er een reactie op komt;
3 aanpak	de politie zorgt voor door slachtoffer zelf in te vullen formulieren of de mogelijkheid van telefonisch/elektronische aangifte; afhankelijk van het soort delict komt er direct of later een reactie;
4 middelen	regulier;
5 termijn	1 maart;
6 trekker	buurtregisseurs politie;

actiepunt 3f: voorlopig geen extra camera's

Wat betreft het plaatsen van extra camera's wordt aangeraden eerst de effecten van de voorgestelde maatregelen af te wachten. Overigens zal de gemeenteraad pas op zijn vroegst dit voorjaar besluiten over het camerabeleid in Amsterdam.

4 Jeugd

actiepunt 4a: in kaart brengen jeugdgroepen

1 probleem	de (samenstelling van de) groepen is onduidelijk en daardoor worden de leden anoniem: een aanpak per persoon is dan heel moeilijk;
2 doel	inzicht in welke jongeren zitten in welke groepen zitten om gerichte aanpak tav repressie en hulpverlening beter mogelijk te maken;
3 aanpak	ambulant jongerenwerk en politie brengen groepen en personen van de overlastgevende jongeren in kaart;
4 middelen	reeds voorziene activiteit;
5 termijn	2003;
6 trekker	AJW en buurtregisseurs;

actiepunt 4b: plekken voor jongeren

1 probleem	bezoekers en passanten voelen zich bedreigd door rondhangende jongeren;
2 doel	jongeren positief bezig laten zijn of elkaar laten treffen op plaatsen waar de burger geen last van heeft;
3 aanpak	via het AJW activiteiten voor jongeren en JOP's organiseren of jongeren toeleiden naar reguliere trefcentra;
4 middelen	regulier;
5 termijn	permanent;
6 trekker	AJW;

actiepunt 4c: computerhonk

1 probleem	jeugd verveelt zich en hangjeugd schrikt af;
2 doel	jongeren een alternatief geven, waar ze wat extra's van opsteken;
3 aanpak	studenten van ROC-ASA een computerclub of digitaal trapveldje laten opstarten in het combigebouw of in het nieuw te bouwen gebouw van ROC;
4 middelen	PM (eenmalig voor pc's en structureel voor ruimte en exploitatie?)
5 termijn	PM;
6 trekker	jongerenwerk;

actiepunt 4d: speeltuinoverleg

1 probleem	de vernielingen in de speeltuin lopen sterk in de papieren en sommige kinderen voelen zich bedreigd; de sfeer wordt minder goed;
2 doel	de overlast van jongeren en vernielingen tegengaan;
3 aanpak	continueren van het periodiek speeltuinoverleg tussen de buurtregisseur, buurtconciërge, speeltuinleidster, speeltuinbeheerder en omwonenden;
4 middelen	regulier;
5 termijn	permanent;
6 trekker	opbouwwerk;

5 Bindende elementen

actiepunt 5a: een samenwerkingsverband van betrokkenen

1 probleem	onbekend maakt onbemind; dat doet afbreuk aan veiligheid en leefbaarheid;
2 doel	saamhorigheid en continuïteit in de veiligheid van het Mercatorpark;
3 aanpak	minimaal 3 keer per jaar overleg om voortgang en knelpunten te bespreken en afspraken te maken;
4 middelen	regulier; bijeenkomsten afwisselend bij de participanten;
5 termijn	direct;
6 trekker	in beginfase het projectbureau Mercatorpark, later de buurtcoördinator;
7 participanten	alle beheerders, stadsdeel (projectbureau en buurtcoördinator), opbouwwerk en politie;

actiepunt 5b: periodieke toetsing van afspraken

1 probleem	na een tijdje raken de goede bedoelingen uit het zicht;
2 doel	afspraken schriftelijk vastleggen en daarbij bepalen wanneer geëvalueerd wordt; het huidige proces vasthouden;
3 aanpak	op de agenda zetten (bijvoorbeeld jaarlijks) en iedereen laten rapporteren hoe de afspraken zijn uitgevoerd;
4 middelen	regulier;
5 termijn	afhankelijk van de afspraken maar minimaal eens per jaar;
6 trekker	zie 4a: in beginfase het projectbureau Mercatorpark, later de buurtcoördinator;

actiepunt 5c: ken elkaar

1 probleem	omdat omwonenden en functionarissen elkaar niet (meer) kennen, raken de communicatiekanalen verstopt of ontbreken zelfs geheel. Zo ontstaat er geen betrokkenheid en komen signalen niet door;
2 doel	betrokkenheid omwonenden versterken;
3 aanpak	halfjaarlijks overleg en namen met telefoonnummers van contactpersonen van de diensten bekend maken. alternatief: omwonenden uitnodigen bij nieuwe start Mercatorpark (straatfeestje), bij opening van Triade, enz.;
4 middelen	regulier;
5 termijn	najaar 2003;
6 trekker	buurtcoördinator in samenwerking met opbouwwerk.

Bijlagen

Bijlage 1 Onderzoeksopzet

De onderzoeksvraag

Het veiligheidsplan bestaat uit de volgende 4 onderdelen:

- 1 Het in kaart brengen van de veiligheidssituatie op basis van cijfermateriaal (objectieve veiligheid) en de beleefde veiligheidssituatie (subjectieve veiligheid).
- 2 Prioriteiten vaststellen voor een gerichte aanpak van de veiligheidsproblemen.
- 3 Het in kaart brengen van activiteiten en projecten die reeds gestart zijn bij de verschillende partijen.
- 4 Het beoordelen van de bestaande projecten op basis van de geïnventariseerde informatie en het (indien nodig) voorstellen van nieuwe maatregelen en projecten.

De randvoorwaarden

De opdrachtgever stelt de volgende eisen aan het veiligheidsplan:

- *Toepasbaarheid*
De beschreven activiteiten (bestaande en toekomstige) moeten een relatie met veiligheid hebben en binnen het betrokken beleidsterrein toepasbaar zijn.
- *Bevoegdheid stadsdeel*
De te nemen maatregelen moeten binnen de competenties van de diverse betrokken partijen liggen.
- *Monitoring*
De effecten van de maatregelen moeten te meten zijn.
- *Betrokkenheid externen*
De totstandkoming van het veiligheidsplan is begeleid door een ambtelijke Projectgroep Veiligheidsplan Mercatorpark. Daarnaast is er een Werkgroep Veiligheidsplan Mercatorpark, waar de gebruikers en in het gebied werkende organisaties zitting hebben, evenals de politie en het opbouwwerk.

Aanpak en keuzes in het onderzoek

De beschreven aanpak kent 4 uitgangspunten:

- 1 een interactieve aanpak met de werkers in het gebied;
- 2 de samenwerking met de betrokken beheerders en eigenaren van de voorzieningen;
- 3 de betrokkenheid van het stadsdeel via het procesmatig werken in de projectgroep;
- 4 waar cijfers niet toereikend zijn, wordt dit met andere informatie aangevuld.

Om over adequaat cijfermateriaal te beschikken kan niet volstaan worden met het bewerken van bestaand cijfermateriaal. Er is gekozen voor een andere aanpak, namelijk het bevragen van de gebruikers van het Mercatorpark over de beleefde criminaliteit en de gevoelde veiligheid.

Ten aanzien van objectieve criminaliteit

Er is geen veiligheidsrapportage voorhanden van een beperkt gebied als het Mercatorpark. Om zicht te krijgen op de objectieve criminaliteit is de politie gevraagd om op basis van X-pol (mutaties) en mogelijke andere bronnen een overzicht te verschaffen van (mogelijk) gepleegde criminaliteit en andere onveilige situaties in het Mercatorpark. Deze cijfers zijn aangevuld met gegevens uit de interviews

Ten aanzien van subjectieve criminaliteit

De cijfers van de subjectieve veiligheid zijn onvolledig. Er is een leefbaarheidmonitor, maar die is algemeen en slaat niet specifiek op de situatie in het Mercatorpark en bevaart ook niet de bezoekers van elders. Daarnaast is het aantal bewoners uit de directe omgeving dat bevaart is, te klein om verantwoorde conclusies aan hun antwoorden te verbinden.

Dit noodzaakt tot een andere aanpak, namelijk het bevragen van beheerders en werkers over de beleefde criminaliteit en de gevoelde veiligheid. De resultaten van deze interviews zijn voorgelegd aan de project- en werkgroep. Naast bestudering van de cijfers zit een belangrijk deel van het onderzoek dus in het directe contact met de mensen die in het gebied actief zijn.

Verantwoordelijke opdrachtgever

De opdrachtgever tot het maken van het Veiligheidsplan Mercatorpark was de projectmanager Mercatorpark. De coördinator Veiligheid/Welzijn was projectleider.

De stadsdeelvoorzitter en de portefeuillehouder GSB/Urban dragen de politieke verantwoordelijkheid.

Bijlage 2 Samenstelling project- en werkgroep

De projectgroep

- voorzitter: coördinator Veiligheid/Welzijn, stadsdeel De Baarsjes: de heer Ton Koppens;
- projectmanager Mercatorpark: de heer Henk van Houtrijve;
- projectsecretaris Mercatorpark: mevrouw Janneke Both;
- buurtcoördinator: de heer Paul Berkers;
- stafbureau Stadsdeelwerken: mevrouw Marije Mook;
- afdeling bestuurszaken stadsdeel de Baarsjes: mevrouw Liesbeth van Heezik;
- afdeling communicatie stadsdeel de Baarsjes: de heer Manuel Monkau.

De Werkgroep

- voorzitter: coördinator Veiligheid/Welzijn, stadsdeel De Baarsjes: de heer Ton Koppens;
- ROC-ASA: de heer Bob van der Sluijs;
- Jan van Breemen Instituut: de heer André Wanders en mevrouw Diny Blok;
- Triade/Gemeentelijke Sociale Dienst: de heren Ben van den Bos en Gerard Lunshof, later de heren Gerard van Tiggelen, Willem Polak en Paul Eering;
- Sportfondsen Nederland: de heren Eric Gerridzen en Menno Valk;
- politie Surinameplein: buurtregisseurs mevrouw Brenda Kaagman en de heer Theo Felixdaal;
- opbouwwerk wijkcentrum Admiralen en Postjesbuurt: mevrouw Corine Marseille;
- Speeltuinenvereniging Mercator: de dames Riek van Leeuwen en Gonnie Schillemans en de heren Theo Schillemans en Hans van Leeuwen;
- Stichting Welzijn De Baarsjes, beheer Combigebouw: de heer Ton Burger;
- stadsdeelwerf en zwembad Jan van Galen: de heer Peter Zwering.

De project- en werkgroep hebben alle vergaderingen gezamenlijk gehouden.

Adviseurs DSP-groep

- Jan Reerink, projectleider;
- Eric Lugtmeijer, adviseur;
- Jeanine Bacchus, onderzoeksondersteuning

Bijlage 3 Overzicht geïnterviewden

Overzicht van de gesprekken in het kader van het veiligheidsplan Mercatorpark

Beheerders

- Jan Van Breemen Instituut: André G.M. Wanders (manager Ondersteunende Diensten) en Diny Blok (teamleider Centrale Service Balie);
- Stadsdeelwerf en zwembad: Peter Zwering;
- Speeltuinwerker: Inge Udo;
- ROC/ASA: Bob van der Sluijs, Danielle Dobbelaar, conciërge Willem en een functionaris van de bewakingsdienst;
- Combigebouw: Hans van Leeuwen, Riek van Leeuwen, Theo en Gonnie Schillemans (bestuursleden);
- Ton Burger (beheerder Combigebouw, Stichting Welzijn De Baarsjes)

Toekomstige beheerders

- Gemeentelijke Sociale Dienst: Gerard van Tiggelen, Paul Eering en Theo Lunshof;
- Sportfondsen Nederland: Menno Valk;
- Fast-food restaurant: niet geïnterviewd.

Sleutelfiguren

- Buurtregisseurs politie: Brenda Kaagman en Theo Felixdaal;
- Opbouwwerk met enkele bewoners(groepen): Corine Marseille;
- Buurtcoördinator: Paul Berkers;
- Projectbureau Mercatorpark stadsdeel De Baarsjes: Henk van Houtrijve en Janneke Both;
- Veiligheidscoördinator en voorzitter project- en werkgroep: Ton Koppens.

Bijlage 4 Literatuuroverzicht

District

- Jeugdveiligheidsplan District 6 2003-2006, december 2002;
- Actieplan Veiligheid District 6, Stadsdelen Westelijke Tuinsteden, De Baarsjes, DSP-groep, Amsterdam, maart 1999.

Stadsdeel

- Website stadsdeel De Baarsjes, november/december 2002;
- Programmakkoord 2002-2006, Stadsdeel De Baarsjes, mei 2002;
- Jaarplan Veiligheid 2001, Stadsdeel De Baarsjes, november 2001;
- Stadsdeelmonitor 2001 van het Stadsdeel De Baarsjes, O + S, Amsterdam april 2001;
- Plan van Aanpak Jeugd en Jongeren 2000 e.v., De Baarsjes;
- Notitie jeugd- en jongerenbeleid in De Baarsjes, stadsdeel De Baarsjes, oktober 1999.

Politie

- Jaarplan 2002, wijkteam Surinameplein, Politie Amsterdam/Amstelland, november 2001;
- Buurtscan Admiralenbuurt Noord/Jan Mayenbuurt, buurtregisseur B. Kaagman, Politie Amsterdam/Amstelland, december 2001.

Buurt

- Kwaliteit van leven, Stedelijk vernieuwingsplan Orteliusbuurt 2002-2010, januari 2002;
- Eerste inventarisatie schoon en veilig Mercatorpark, Stadsdeel De Baarsjes, mei 2001;
- Vrolijk en veilig, Projectgroep agressie zwembaden, Politie Protocol
- Gedragsregels Zwembaden Hollands Midden en Haaglanden Amsterdam/Amstelland, juli 2002;
- Jan van Galenbad e.o., stedenbouwkundig programma van eisen, Stadsdeel De Baarsjes, maart 1999;
- Advies Sociale Veiligheid Jan van Galenbad, DSP-groep, Amsterdam, december 2002.

Algemeen

- De 10 stappen van Publiek-Private, Samenwerking Politie & Wetenschap, TNO-MV en DSP-groep, Apeldoorn/Amsterdam, juli 2002;
- Gebiedsgericht veiligheidsbeleid in Amsterdam, herziene versie 1997, Bestuursdienst Gemeente Amsterdam/DSP-groep, Amsterdam mei 1997;
- Criminaliteitspreventie en buurtbeheer, een procesevaluatie, Ministerie van Justitie/DSP-groep, Den Haag/Amsterdam, april 1995;
- De Gids voor veiligheid, 99 vragen over veiligheid en hun antwoorden. Ministerie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 1998.